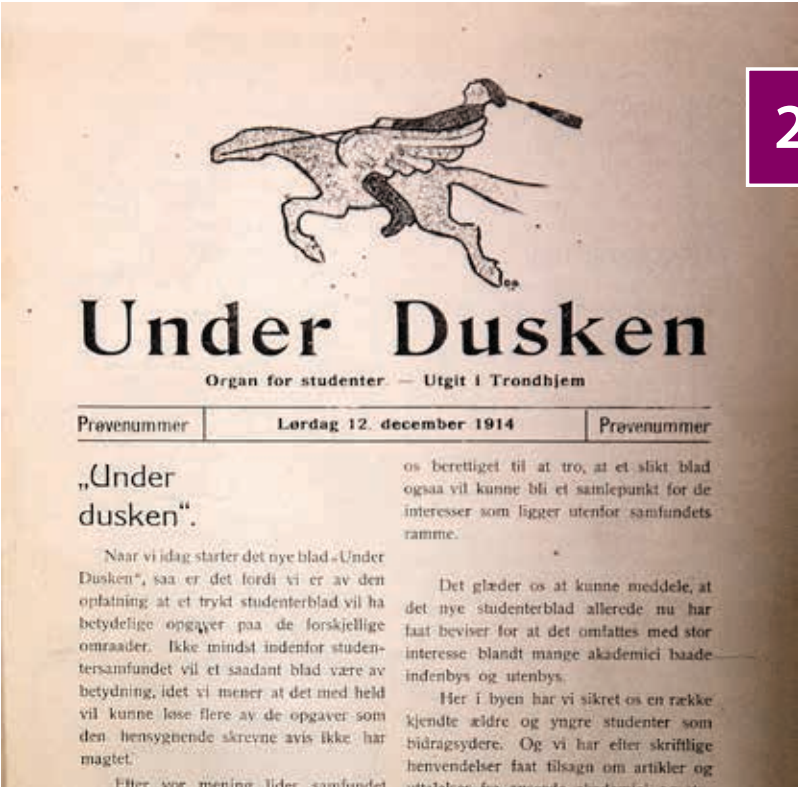

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR. 01 - 100. ÅRGANG

14. JANUAR - 28. JANUAR 2014

40 Chateauf Neuf sliter

6 Hverdagssexisme

24

Under Dusken 100 år Vi feirer!

- 03 Nyhetskommentar: Statoil-sponsing av NTNU
- 04 Siden sist
- 06 Toppsak nyhet: Hverdagssexisme
- 09 Nyhet: NKF blir høyskole
- 10 Nyhet: Lærerne flyttes til Moholt
- 11 Nyhet: App lagd av NTNU-studenter
- 12 Forskning: Trapperulator-teknologi
- 14 Internasjonal: EØS 20 år
- 16 Dagsorden: Cannabis ikke så uskyldig
- 20 Meninger
- 22 Tegneserie
- 24 Aktualitet: Under Dusken 100 år
- 30 Portrett: Torbjørn Røe Isaksen
- 34 Småreportasje: Fyrverkerifest
- 38 Kulturkommentar: Sexfilm
- 39 Kulturprofil: Karianne Stensland
- 40 Toppsak Kultur: Chateau Neuf sliter
- 42 Kultur: Kasinospill under UKA
- 43 Kultur: Ny kunsthall i Trondheim
- 44 Kulturreportasje: Sorgenfri
- 46 Kulturtegn: Hemingway
- 50 Anmeldelser: Film: Amnesia
- 52 Kulturkalender

Under Dusken

Singsakerbakken 2E, 7030 Trondheim
Tlf: 993 39 153
E-post: ud@underdusken.no
annonse@underdusken.no

Under Dusken er et selvstendig organ for studenter, utgitt av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir delt ut gratis på læresteder i Trondheim med medlemsrett i Studentersamfundet. Under Dusken kommer ut åtte ganger i semesteret. Redaktøren velger selv sin redaksjon.

Under Dusken arbeider etter reglene i Vær Varsom-plakaten for god presseskikk. De som følger seg urettmessig rammet av omtale i avisen, oppfordres til å kontakte redaksjonen.

[facebook.com/underdusken](https://www.facebook.com/underdusken)
[@UnderDusken](https://www.instagram.com/UnderDusken)

REDAKSJON

REDAKTØR
Helene Mariussen tlf: 993 39 153

NESTLEDER
Hanne Christin Våge tlf: 928 13 765

ANSVARLIG REDAKTØR
Inga Skogvold Rygg tlf: 918 23 546

NYHETSTREDAKTØR
Trine Selle tlf: 90505239

POLITISK REDAKTØR
Jørgen Benkholt tlf: 954 96 291

REPORTASJEREKTAKTØR
Åksel Borgen tlf: 452 10 527

KULTURREDAKTØR
Maria Birkeland Olerud tlf: 979 82 692

FOTOREDAKTØR
Eivind Sandodden Kise

GRAFISK ANSVARLIG
Mari Aarsund Klok

ILLUSTRASJONSSJEF
Simen August Askeland

DEBATTREDAKTØR
Sofie Sætre tlf: 905 53 233

SALGSSJEF
Kristin Murer Stemland tlf: 930 34 542
og
Kristine B. Fredriksen

DISTRIBUSJONSANSVARLIG
Fredrik M. Dolve

TT-SJEF
Magnus Kiro

GJENGSSJEF
Maren Kronlund

DAGLIG LEDER
Kaja Felix Sønslie tlf: 993 80 530

SENIOR DESIGN KONSULTANT
César Mondragón

DESKERE
Marianne Solheim Rothaug,
Emil Henry Flakk, Kyrre Ryeng, Ida Jansberg, Synne Hammervik, Ingunn Mjønnerud

JOURNALISTER
Amund Rolfsen, Helene Mariussen, Emil Øversveen, Anette Sivertstøl, Hanna Malene Lindberg, Emil Flakk, Stian Sande, Sigurd Martin Oppegaard, Hanna Christin Lerfaldet, Sarai Folkestad, Maria Birkeland Olerud, Bård Jahnsen, Sofie Sætre, Marius Flatås, Johannes Jakobsen, Christian Danielsen, Miriam Nesbo, Erlend Årstøl, Trine Selle, Hilde Heggstad, Siri Øvern, Vilde Baugstø, Daniel Johansen, Åksel Borgen, Kyrre Sandve Ryeng, Nora Cecilie Breddoch, Eivind Digranes, Emil Flakk

FOTOGRAFER
Katinka Goffin, Amalie Stokkan Kristoffersen, César Mondragón, Anna Rosova og Silje Krager

ILLUSTRATØRER
Simen August Askeland, Ida Lise Letnes, Håvard Karlsen, Iria Samuelstuen og Allan Øhr

GRAFISKE MEDARBEIDERE
Nyhet: Mari Aarsund Klok
Reportasje: Cesare Schwabl
Kultur: Ingrid Olausen

KORREKTUR
Markus Toblassen, Marvin Bredal, Lillehaug, Emil Flakk, Bjørn Grimso, Hanne Christin Våge, Ida Lyche og Karolina Lid

GRAFISK UTFORMING
Mari Aarsund Klok
César Mondragón

OMSLAGSFOTO
Fotomontasje: Cesare Schwabl

Hakke dokke bokke dokke dal

LEDER

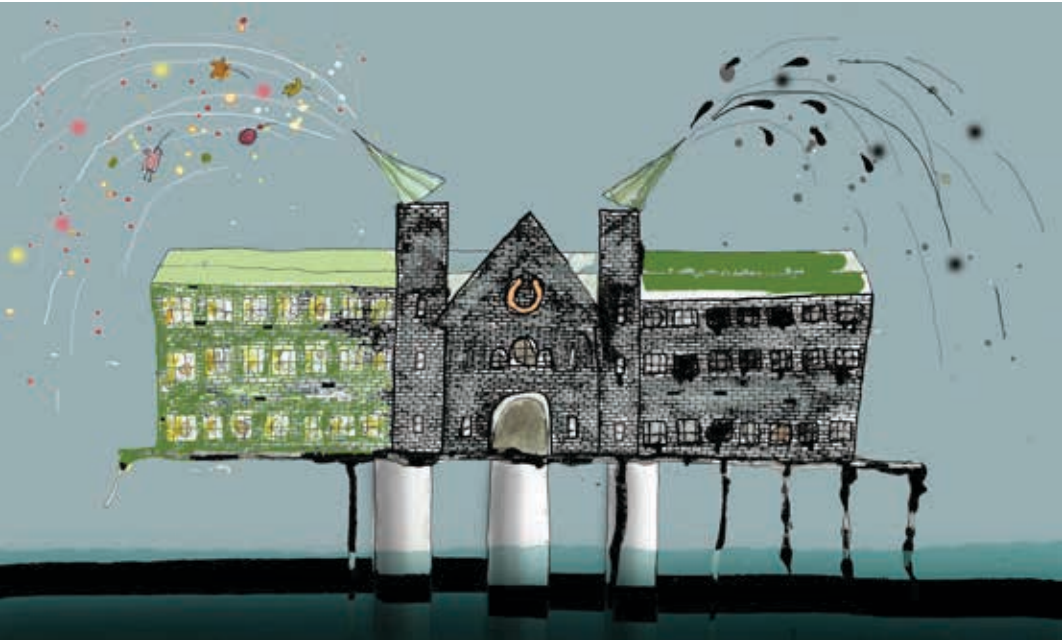
Jubilanten

Året var 1914. En gjeng studenter hadde startet et prosjekt. Planen var å få i gang en studentavis som kunne engasjere, informere og gjerne kverulere. Lite visste nok grunnleggerene av avisa at den ville gå inn i sin hundrede årgang, som Skandinavias eldste nålevende studentavis. Navnet Under Dusken refererer til studenterlua, rettere sagt dusken på studenterlua, og hva som befinner seg under her; nemlig studenten selv.

Utgaven du holder i hånda nå er den første utgaven i avisas hundrede årgang, og starten på Under Duskens 100-årsjubileum. I den anledning ferier vi oss selv med en reportasje om Under Duskens historie. Vår journalist har gravd i eldre årganger og tilbringt utallige timer på biblioteker og i arkiver. I reportasjen kan du lese om Studentersamfundets første leder som i en årrekke skrev om hendelser fra Samfundet for avisa, som gjerne omhandlet sladder fra helgas begivenheter, og høyskolens "Mange kvinder, unge kvinder og til dels skjønne kvinder". Du kan også lese om hva kronsprins Olav skrev til Under Duskens første utgave etter 2. verdenskrig, høsten 1945. Vi feirer også oss selv med nytt format og tykkere forside. Høyden på avisa er kortet ned noen centimeter, og gir mer magasinpreg. Blant annet fordi vi ønsker å satse på magasinaktige reportasjer. Likevel vil vi fortsatt drive gravende nyhetsjournalistikk, og oppfylle vårt samfunnsoppdrag som avis. Jeg er veldig stolt av å være redaktør for Skandinavias eldste studentavis, drevet av og for studenter, og jeg er veldig stolt av å utgi det første nummeret i den hundrede årgangen.

Må avisa leve hundre år til.

MHM

Illustrasjon: Iria Samuelstuen

Kunnskap for en verre verden

At Statoil kan gi over tre hundre millioner kroner til NTNU for oljeforskning uten at noen skriker ut vitner om labert studentengasjement.

ERLAND ÅRSTØL
Journalist
arstol@underdusken.no

KOMMENTAR

NTNU-studenter gikk stille i dørene da rektor Gunnar Bovim i desember inngikk en rekordstor samarbeidsavtale med Statoil. Kanskje ville ingen forstyrre sine medstudenter som leste flittig til eksamen? Likevel er det merkelig at ingen løfter en finger over en avtale som snur NTNUs visjon «kunnskap for en bedre verden» på hodet, og drar oss baklengs inn i framtiden.

Strengt tatt er det snakk om to samarbeidsavtaler, og til sammen er de anslått til å gi NTNU inntekter på rundt tre hundre og ti millioner kroner. Pengene skal i hovedsak gå til å finansiere forskning innenfor petroleums- og offshoreteknologi. Økt utvinning fra gass- og oljebørner står i sentrum. Samtidig får vi noen miljøslengere, som for eksempel et professorat innen offshore vindkraft. Tilsvarende avtaler mellom Statoil og Universitetet i Bergen vakte store protester blant studenter og ansatte. Hovedpoenget har vært

at forskningen ikke bør bidra til å forlenge oljealderen, og at man bør passe seg for å la private aktører legge så store føringer på universiteters virksomhet. På NTNU har det vært stille.

Som universitet er ikke NTNU skrudd riktig sammen for å ta miljøforandringer på alvor. Det er tydelig at med dagens grad av politisk engasjement, ender Tekna og Studentersamfundet opp med å interessere studentene, mens politisk engasjement står svakt. Årsaken er at NTNU utdanner for oljeindustrien. Mens Stavanger og Bergen er kjernebyene for oljeindustrien i Norge, har Trondheim leverandørstatus. I 2011 sto Gløshaugen for 71 prosent av utdannede med mastergrad i teknologi (sivilingeniør), ifølge Kunnskapsdepartementet. Mange av disse kommer til å jobbe i oljeindustrien eller i relaterte virksomheter. Viljen til å protestere for miljøsaken blir deretter. Det sier seg selv at sivilingeniørstudentene og universitetsledelsen aldri vil

stå på barrikadene for miljøsaken når det går direkte mot deres eget næringsgrunnlag. Naturligvis finnes det studier på Gløshaugen med en tydelig miljøprofil, men de står i mindretall mot de som kvalifiserer deg til å jobbe i Statoil.

Prognosene til Det internasjonale energibyrået er svært tydelig: Vi kan ikke bruke mer enn en tredjedel av kjente reserver av fossilt brensel uten å overstige 2-gradersmålet. Det er ganske enkelt ikke mulig å jobbe for en bedre verden samtidig som man jobber for å få så mye olje opp av bakken som mulig. Bovim virker ikke til å se problemet: – Med disse avtalene står vi enda sterkere for å skape kunnskap for en bedre verden, skriver Bovim på rektoratets blogg. Han har til gode å vise hvordan avtalen bygger kunnskap for noe annet enn et bedre Statoil og et mer pengesterkt NTNU.

NYHET

Siden SIST:

Ny leder i Studenttinget

Elena Slydal ble valgt som ny leder i Studenttinget NTNU for 2014. Under spørsmålsrunden valgte Slydal å vektlegge hva hun kan bidra med som leder, og hvordan Studenttinget kan synliggjøre seg selv i fremtiden.

- Studentene skal være representert, og ta den plassen vi fortjener, sa hun.

For å gjennomføre dette ønsker hun å opprettholde et godt samarbeid med linjeforeninger, frivillige organisasjoner og NTNU-ledelsen. Hun ønsker også å ta i bruk studentene i enda større grad, for å legitimere Studenttingets stemme på campus.

- Det er et demokratisk underskudd i studentpolitikken, og vi må være klare og tydelige utad for å få med oss studentene, sier hun.

Julegave til Streetlight

NTNUs ledelse donerer hvert år de ansattes julegave til humanitære organisasjoner. Årets julegave fra NTNU-ledelsen gikk til å gjenoppbygge studiesenteret til Streetlight på Filippinene. Bygningen ble rasert av tyfonen som herjet landet i november. Gaven er på 200 000 kroner. Pengene vil også bli brukt til å gi barna ved senteret skolemateriell.

- Det skal godt gjøres å finne en gave som støtter bedre opp under vårt motto om å skape kunnskap for en bedre verden, sier rektor Gunnar Bovim til NTNUs informasjonskanal, Innsida.

Kjemper for å berge 11 måneders studiestøtte.

Kampen for å berge utvidet studiestøtte hardner til. Studentenes våpendragere i Stortinget er Venstre og Kr.F. Regionalt gir rektorene ved HIST og NTNU studenten sin helhjertede støtte.

- Det er viktig for oss i Venstre og KrF å vite at vi har en heilagjeng med oss når vi skal inn i forhandlinger, sier Venstres Nybø.

Studentene får også full støtte fra NTNU-rektor Gunnar Bovim.

- God studiefinansiering er god samfunnsøkonomi. Derfor støtter NTNU studentenes oppfordring om å øke studiestøtten tilsvarende en ekstra måned.

35...

...steder i Norge kan man studere Økonomi og administrasjon. Næringslivets Hovedorganisasjon og Norsk Studentorganisasjon vil redusere tilbudet drastisk. Rektorene ved landets to største handelshøgskoler ønsker to.

UD FOR

75
ÅR
SIDEN

Som bekjent er de forestående vinterleker av internasjonal karakter, slik at hver nasjon står samlet. Vi mener det kan være grunn til å gjøre oppmerksom på dette. Da vi ellers er vant til at vi fra N.T.H plukker inn sølvtøyet. Denne gang må vi altså finne oss i å dele med annen kunnskapstørstende norsk ungdom.

25
ÅR
SIDEN

Begrepet «postmoderne» dukker opp i de merkeligste sammenhenger: en rosa trekant på en keramikk vase, et barokt utspring på et hus, i selvrefererende romaner og filosofiske skrifter om forførelse. På sitt mest selvpoptatte er postmodernistene verdig en plass i Dusteforbundet, på sitt mest grensesprengende er de postmoderne ideene en utfordring til oss alle.

10
ÅR
SIDEN

«Er dere drita eller? Deres innlegg er det mest egosentriske jeg har lest. Og ingen av dere bor tydeligvis på Moholt. Jeg bor selv i første etasje i en hybel på Moholt, og hver jævla helg må jeg jage bort drita studenter som pisser utenfor vinduet mitt.»

- Klatrekurs (hver uke)
- Sjelden kø (130 ruter)
- Grunnkurs havpadling
- Årskort / avtalegiro m studentrabatt
- klatrebutikk v/ G. Bybro

www.ute.no

NYE UTE-HALLEN

En av Norges flotteste klatrehaller med vegger på 17, 16, 13 og 11m og mer enn 130 ulike ruter. Trondheims tauklatrehall ligger naturskjønt til ved Ladehammeren.

Prisløfte på alle pensumbøker

Finn dine bøker på
akademika.no/pensum

Se akademika.no/prislofte for gjeldende betingelser.

akademika

Sexistisk likestilling

5. januar skrev Aftenposten.no at flere utsettes for hverdagssexisme. Det viser en undersøkelse der både kvinner og menn har delt sin historie.

STUDENTEN I DEN GAMLE STAD: En mannlig student tar med seg byttet hjem.

► EMNE

TEKST: **Hilde Heggstad**
FOTO: **Eivind Sandodden Kise**

Sexisme er fordommer eller diskriminering basert på en persons kjønn. Psykologiprofessor Leif Ottesen ved NTNU forteller at det forskes både på diskriminering mot og mellom kjønn. Han mener bruken av ordet «hverdagssexisme» kan virke begrensende for forståelsen av temaet.

- Forskjellsbehandling på grunnlag av kjønn er utbredt både mellom og blant kjønnene. Samfunnet bar lenge preg av at menn hadde makten mens kvinnene ble holdt nede. Mange mener dette ikke lenger er typisk for dagens samfunn, sier Ottesen.

- En del av hverdagen

Sexolog Olaug Gimse Storrø mener dagens hverdagssexisme er et stort problem.

- Barn begynner å kalle hverandre horer allerede fra barneskolen av, forteller hun.

Storrø mener andelen menn som blir utsatt for trakassering trolig er betydelig lavere enn kvinner, men at det likevel er et problem.

Henriette Vanvik Kopstad studerer datateknikk på Gløshaugen og deltar aktivt i jentesatsingen ved NTNU.

- For meg handler hverdagssexisme om små kommentarer og bemerkninger. Det er ikke nødvendigvis noe man alltid tar tak i, sier hun.

Kopstad forteller at hun selv ikke opplever sexisme som et stort problem, men at det absolutt eksisterer.

- Selvfølgelig skjer det ubehagelige episoder, men ikke så ofte at jeg vil kalle det hverdagslig, sier hun.

Dobbeltmoral

På nyåret etterspurte Aftenposten lesernes møte med hverdagslig sexisme. Da rapporterte både menn og kvinner å ha bli utsatt for kjønnsdiskriminering.

Kopstad påpeker at det ofte er forskjell på hvilken oppførsel som tolereres av menn og kvinner.

- Hvis en jente fiker til en gutt tenker de fleste at han sikkert fortjente det. Hadde det vært omvendt, hadde det ikke vært greit i det hele tatt, sier Kopstad.

Hun tror at gutter som blir utsatt for trakassering har høyere terskel for å melde fra enn jenter, og at dette også har med normer for hva som er greit for menn og kvinner.

- Alle gutter vet at de ikke skal klå på tilfeldige jenter, og derfor er det feil. Normene for hva som er greit for jenter er ikke like klare, og derfor er det ikke sexistisk av jenter på den samme måten, sier Kopstad.

Sexolog Storrø mener at de seksuelle rollene er i forandring, og at dette er positivt for begge.

- Tradisjonelt sett skulle kvinner være avventende, som en slags dyd. Dagens kvinner tar betydelig mer initiativ og er mer offensive nå enn før,

forteller hun.

Usynlig diskriminering

Kopstad mener forskjellsbehandling basert på kjønn er vanlig, men at det skjer på en måte som er vanskelig å ta tak i.

- Jeg har sikkert blitt utsatt for sexisme i form av at jeg ofte blir undervurdert, men det setter seg ikke på samme måte som episoder der jeg har opplevd trakassering.

Kopstad føler feminismebegrepet er negativt ladet, og at mange unngår å kalle seg nettopp feminist, selv om de er opptatt av likestilling. Hun vil likevel påpeke at hun selv er feminist.

- Ordet feminist er ofte forbundet med hysteriske kvinner som er hypersensitive på forskjellsbehandling, noe som virker mot sin hensikt. Kvinner som er sånn trækker på seg selv, sier hun. **UD**

hildehegg@underdusken.no

KOMMENTAR

DANIEL JOHANSEN
Journalist

Mannsgriser og kvinnebeist

Generalisering på bakgrunn av kjønn blir av mange brukt som et forsøk på humor. Kvinner som hører hjemme på kjøkkenet, menn som tenker med pikken, historisk og kulturelt innarbeidede floskler som vi rundhåndet slenger om oss.

Selv om hverdagssexisme er et akademisk tvilsomt begrep, beskriver det likevel en virkelighet hvor kjønnsforskjeller blir kokt ned til små stikk og bemerkninger i den daglige drift. Da Aftenposten forrige uke viderefremidlet en rekke forulempede kvinners erfaringer var det mest bemerkelsesverdige ved saken at mange av lesernes egne sexistiske opplevelser kom fra menn.

Min egen reaksjon på dette viser interessant nok til at jeg satt med en klar oppfatning av hvem som er offer for denne hverdagssexismen - nemlig kvinner. Det mange kanskje glemmer, og som professor Ottesen presiserer i vår artikkel, er at kjønnsfordommene beveger seg i begge retninger.

Både mannsgriser og kvinnebeist er følgelig tjent med å vite at sexisme tross alt er skikkelig usexy.

**Søk innen
13. februar 2014
...
Traineestillinger
ledig nå!**

Rune
Trainee 2012-2014

Charlotte
Trainee 2013-2015

En flying start på din yrkeskarriere

INTRO TRAINEE

Vi søker unge med ambisjoner og høyere utdanning – uansett fagområde

KVERNER
Nord-Trøndelag fylkeskommune

aibel
Innherred samkommune

Trønder-fluvis
- levende engasjert!

STEINKJER
åpen, lys og glad

IKW
Inderøy kommune

Fylkesmannen
i Nord-Trøndelag

INNHERRED RENOVASJON

NTE

AVINOR

SpareBank 1

proneo
ANALYTISKE Tjenester

TINE

Mid-Norway European Office
Trendags Europacentre i Brønnø

Distriktsenteret

Statens vegvesen

VANG
MEKANISKE VERKSTED

HELSE NORD-TRØNDELAG
På lag med deg for alle behov

STJØRDAL KOMMUNE

Kunnskaps-Parken
Nord-Trøndelag

For mer informasjon og søknadsskjema: www.introtrainee.no
eller kontakt Marit S. Eriksen: mob 93 44 12 47

Lindseth reklame, Steinkjer - Foto: Andreas Buare Photography

Nærmer seg bachelorløp

Norges kreative fagskole (NKF) har blitt høyskole, men studentene i Trondheim har per dags dato ikke merket mye til forandringen.

N

FAKTA OM:

NKF

- NKF har blitt høyskole.
- Fire bachelorgrader vil tilbys ved NKH Oslo fra høsten 2014
- Det planlegges utvikling av bachelorprogram ved blant annet NKH Trondheim på sikt.
- Høyskoleprofilen vil ikke endre på finansieringsmetoden til skolen

Kilde: NKF

NKF	
TEKST:	Miriam Finanger Nesbø
FOTO:	Eivind Sandodden Kise

Norge. Følgelig tar hun nå et år ved Southampton Solent University, i England, for å oppnå bachelorgraden sin i illustrasjon.

– Jeg ønsket egentlig å ta graden i Norge, sier hun.

Positivt med utenlandsopphold

Rians tanker om utenlandsopphold for å fullføre bacheloren har forandret seg mye etter det første semesteret i England.

– Etter at jeg begynte her, har skolen vært det største plusset, sier hun.

Rian opplever ressurstilgangen på skolen i England som større, som for eksempel tilgang på profesjonelle lærere. I tillegg trekker hun frem tradisjonsforskjellene innenfor faget som viktig da hun bestemte seg for skole. I Norge er illustrasjon i stor grad basert på digitale hjelpemidler, mens skolen i England bruker tradisjonelle metoder.

Fagskole vs. høyskole

Fagskoler tilbyr korte, praktiske og yrkesrettede studier. Fagskolestudier

er i Norge ofte toårige, og kan bygges på med ett år i utlandet, eller to år i Norge, for å oppnå bachelorgrad i faget. Dekan Widerøe sier at høyskolestudier har lengre varighet, har et mer akademisk fokus og andre krav til blant annet teoretisk fundament og refleksjon.

– Selv om bachelorstudier har et større akademisk fokus er vi opptatt av å bevare det praktiske gjennom blant annet oppgaver og reelle kundeopdrag, sier Widerøe.

NKH, tidligere NKF, har siden starten i 1987 vært opptatt av å fremme statusen og tilgjengeligheten av kreative fagområder.

Vil også utvikle studiene i Trondheim

Under Dusken har snakket med studenter ved NKH i Trondheim, som ikke har merket mye til endringer ved skolen. Dekan Widerøe forklarer at det på sikt også er planer for bachelorstudier i Trondheim, men når dette blir er ennå ikke sikkert.

– Vi har som mål å starte

bachelorstudier ved alle avdelinger i strategiperioden vi nå går inn i, sier Widerøe.

I dag vil studenter ved NKH i Trondheim ha muligheten til å fullføre sin bachelorgrad i Oslo, forbeholdt at skolen i Oslo tilbyr bachelorgrad på fagområdet.

Lang prosess

Widerøe sier at utviklingen til høyskole har vært under planlegging lenge, og at prosessen har vært gradvis. NKH i Oslo vil tilby bachelor i journalistikk og grafisk design til høsten. Hun forklarer at utviklingen av nye studier tar tid, og at de er fornøyde med å kunne tilby fire bachelorstudier høsten 2014.

– Ønskene om bachelor i kreative fag har kommet fram i studentundersøkelser i lengre tid. Vi er glade for å kunne svare på dette ved å bli en høyskole som tilbyr fagskolestudier i stedet for en fagskole som tilbyr høyskolestudier. **UD**

mirinesb@underdusken.no

Prisantydning: Kr. 1 220 000,-

TOTALT: 1 251 722,- INK OMK. / FELLESKOST: 1 279,- PR. MND.

STUDENTLEILIGHET!

PERSAUNET: UBÅTSVINGEN 5: Bedre å eie enn å leie!
Innflyttingsklar 1-romsleilighet - Rehab. 07 - Perfekt for studenter!

Lys og moderne leilighet som inneholder entré, stue/kjøkken og bad. Perfekt leilighet for studenter og førstegangs-kjøpere! Egen privat bod i kjeller av god størrelse. Attraktiv og sentral beliggenhet. Gode bussforbindelser og kort vei til flere studiesteder og Trondheim sentrum. Gang-avstand til daglivarebutikk og Sirkus Shopping og Valentinlyst senter.

Leiligheten har en meget god standard, ligger i 1.etasje og har en skjermet og tilbaketrukket beliggenhet uten innsyn. Parkeringsmuligheter. Felles vaskerom med vaskemaskiner og tørketrommel. Sameiet har vaktmester-tjeneste. Kabeltv/internett og fjernvarme inkl. i felleskostadene. Velkommen til visning!

BOLIGTYPE:
SELVEIERLEILIGHET

P-ROM/BRA/BTA: 17/17/19
BYGGEÅR: 1940 (2007)

TIR. 21.01 KL. 17.30-18.15

MEGLER: KNUT ANDRE BJØRNSTAD
M: 97 05 92 29/KAB@PROA.NO

AVD: TRONDHEIM SENTRUM, SØNDRE GATE 16
TLF: 97 05 92 29 / 73 99 22 54
FINN-KODE: 44027141

Spar penger - kjøp og selg pensum brukt!

HOLD DEG OPPDATERT PÅ DET ALLER SISTE INNEN
STUDENTTILVÆRELSEN I TRONDHEIM

FRA DE FERSKESTE NYHETENE
TIL HELGENS RÅESTE KONSERTOPPLEVELSER

Under Dusken

NY UTGAVE AV UNDER DUSKEN KOMMER ANNEHVER
TIRSDAG

Siste semester på Låven

NTNU prøver å løse arealproblemene på Dragvoll ved at Program for lærerutdanning flyttes til HiSTs gamle lokaler på Moholt.

► UTDANNING

TEKST: Christian Danielsen

FOTO: Marin Håskjold

Universitetsledelsen har i flere år hatt problemer med å fremskaffe nok tilgjengelig areal på Dragvoll campus. For å avlaste Dragvoll vil derfor NTNUs Program for lærerutdanning (PLU) flytte fra sine nåværende lokaler på Låven og inn i nær 9000 nyoppussede kvadratmeter på Moholt.

Lokalene har stått tomme etter at HIST flyttet inn i sitt nye bygg i Elgeseter. Kostnadene forbundet med leie av de valgte lokalene på Moholt ble vurdert opp mot en brakkeløsning ved Grusbanen på Dragvoll. Innleide lokaler ble anslått til å være langt billigere og dessuten bedre egnet for undervisning.

Arealmangel

Flyttingen av PLU ble presset frem av den økende arealmangelen på Dragvoll campus. Dette har vært en realitet i flere år, og Kunnskapsdepartementet har iverksatt en konseptvalgsutredning for å løse problemene. NTNU-rektor Gunnar Bovim understreker at videre utvikling av området Moholt ikke er et ønsket alternativ per dags dato.

-Departementet tar sikte på å løse den prekære arealsituasjonen ved Dragvoll innen ti år. NTNU forutsetter derfor at det innen den tid er på plass en løsning som gjør at det ikke er behov for å leie arealene på Moholt, forklarer han.

Rektor Bovim understreker at det er uaktuelt å begrense opptak av nye studenter til studieprogram ved Dragvoll på grunn av arealmangel. Frem til en løsning er på plass kan det imidlertid bli aktuelt å flytte noen undervisningsaktiviteter.

- Men dette er et spørsmål som da vil måtte diskuteres med de aktuelle fagmiljøene, understreker han.

En omfattende prosess

Styret ved SVT-fakultetet bestemte allerede i juni 2013 at det var hensiktsmessig å flytte PLU bort fra Dragvoll. Dette førte i første omgang til protester og misnøye innad i fagmiljøet. Da

NYE LOKALER: Sigrid Haugesen Molden og Sofie Bratseth gleder seg til å flytte inn i nye lokaler på Moholt

prosessen skulle videreføres i august besluttet ledelsen å gjennomføre en mer omfattende utrednings- og medvirkningsprosess. Denne har imidlertid gitt viktige svar, forteller Bovim:

- Den nye kartleggingen viser at færre studenter vil bli berørt av flyttingen i form av pendling mellom to campuser som konsekvens av at PLU flytter, sammenlignet med hvis et annet stort fagmiljø flytter. Grunnen er at andre studieprogrammer på bachelornivå har flere studenter som tar fag på tvers av institutter, sier rektoren.

At nettopp et stort fagmiljø må flytte er nødvendig for at lokalene på Moholt skal fylles, påpeker Bovim, og forteller videre at dette er en viktig begrunnelse for at nettopp PLU burde flyttes.

Lærerstudentenes tillitsvalgte, Sigrid Haugesen Molden og Sofie Bratseth, er enige med rektoren i at det endelige vedtaket og flyttingen er godt gjennomtenkt.

- Det var en del misnøye med vedtaket i første omgang - både blant ansatte og blant studentene. Men da det ble holdt møter og omvisninger på Moholt, ble vi alle mer positive, forteller Molden. De to tillitsvalgte påpeker også at dagens lokaler på Låven er langt fra

ideelle, og at de lenge har ønsket seg større areal. De mener at dialogen med ledelsen rundt flyttingen har vært god, og at prosessen har fremstått som ryddig.

Forbedret studiemiljø

Molden og Bratseth påpeker at en av utfordringene for PLU-studentene som gruppe er at mange av dem får sterkest tilhørighet til studiemiljøet ved fordypningsfagene. Videre er det en stor utfordring at studentmassen er delt mellom Gløshaugen og Dragvoll. De tror at samlingen av studieprogrammet under nytt tak vil kunne bedre miljøet på studieprogrammet.

- Vi håper først og fremst at samlingen av lærerstudentene i egne lokaler vil senke de sosiale barrierene og at vi kan dyrke fram et bedre studiemiljø på lærerprogrammet. Det er derfor særlig positivt at det legges opp til at den nye kantinen skal få skjenkebevilgning, slik at vi kan ha sosiale tilstelninger i lokalene på kveldstid, sier Bratseth.

Pendlekonsekvenser

En sentral del av den nye rammeplanen på PLU er innføring av integrert praksis, der praksis skal integreres med

faglig undervisning på campus i flere av studiets semestre. Dette gjør at lærerstudentene fra høsten av kan måtte forflytte seg fra Dragvoll eller Gløshaugen til Moholt og rundt i skolepraksis på ett og samme semester. Utstrakt pendling og lang reisetid kan derfor by på problemer fra høsten av, påpeker Bratseth.

- Fra universitets side må det derfor legges til rette for pendling, siden studentene vil kunne ha fag på sine respektive fakulteter på samme semester som de får undervisning i pedagogiske fag på Moholt eller er ute i praksis, sier hun.

Rektor Bovim forstår problematikken, men håper likevel at flyttingen ikke vil skape nye logistikkproblemer for PLU-studentene.

- Vi prøver å ha som prinsipp at studentene bare skal ha undervisning på et av campusene de dagene de også skal ha praksis. Derfor vil vi legge opp til at praksis skal samles på hele og halve dager. Det vil derfor bare bli snakk om én pendling per dag, forsikrer rektoren.

ud
chridahl@underdusken.no

På vei til topps igjen

Etter over 30 millioner nedlastninger av mobilspillet Fun Run, har NTNU-studentene bak spillet utviklet en ny oppdatering.

DRØMMEJOBB: NTNU-studentene og spillutviklerne bak mobilspillet Fun Run er enige om at de har drømmejobben.

► UTDANNING

TEKST: Vilde Baugstø

FOTO: Eivind Sandodden Kise

Fun Run versjon 2.0 ble sluppet i desember, og de unge entreprenørene ser allerede nå at antall nedlastninger har økt etter oppdateringen.

- Levetiden til et mobilspill er gjerne et halvt til ett og et halvt år, mens Fun Run fortsatt gjør det bra. Vi så en økning i antall brukere etter en liten nedgangsperiode og det bestemte vi oss for å utnytte. Derfor lagde vi en ny oppdatering, slik at brukerne skulle få lyst til å spille videre, forteller forretningsutvikler Aurora Klæboe Berg i Dirtybit, firmaet bak Fun Run.

I den nye versjonen er en av de største forandringene at spillet har fått vinterbaner.

- Mobilspill skiller seg fra andre typer spill fordi brukerne forventer at det stadig kommer nye oppdateringer. Hvis man ikke oppdaterer spillet ofte nok vil brukerne etter hvert miste interessen, påpeker Nicolaj Petersen som startet Dirtybit.

Dirtybit drives av åtte unge mennesker, der sju av dem har vært eller er tilknyttet NTNU. Utviklerne holder til på Dirtybits eget kontor på Teknobyen her i Trondheim. Gode fasiliteter har imidlertid ikke alltid vært en

selvfølge.

- Da vi begynte holdt vi til i et grupperom på Gløshaugen, sier Petersen.

Førsteplass på tre måneder

Det var i 2011 det hele startet. Petersen og Erlend Børslid Haugsdal bestemte seg for å gå sammen og utvikle et mobilspill som ville fungere både på iOS og Android. Etter hvert fikk de med medstudenten Martin Vagstad, og de tre ble inspirert til å lage et spill som minnet om Mario Kart fra barndommens Nintendo 64. I september året etter lanserte de spillet Fun Run sammen med Marius Giske, Martin Sangolt og Peder Aune som også går på NTNU, og 11. desember samme år nådde spillet førsteplassen i Apple sin App Store i USA. I august 2013 hadde over 30 millioner brukere lastet det ned.

- Fun Run er et multiplayer-spill i sanntid, der du spiller sammen med vennene dine. Siden spillet ikke viser Facebook-vennene dine, må du gå ut aktivt og rekruttere medspillere. Det var særlig i aldersgruppen 15 til 18 år at Fun Run raskt ble populært, og i løpet av få dager var det flere skoler i USA der alle spilte det, forteller Petersen.

Spillet er gratis å laste ned, og hensikten er å komme først i mål. Hvert spill varer i rundt ett minutt. Entreprenø-

rene tror en del av suksessen ligger i den korte spilletiden.

- Man kan spille Fun Run når som helst og hvor som helst. Det eneste som kreves er at du spiller mot noen andre samtidig. Er ingen av vennene dine tilgjengelige, kan du spille mot ukjente, sier Petersen.

Fulltidsjobb som spillutviklere

Da interessen rundt Fun Run tok fart bestemte de tre studentene seg for å utvikle idéen sin fra hobbynivå til en seriøs bedrift. De leide kontorer i Teknobyen, samtidig som de økte antallet medarbeidere til åtte stykker.

- Alle som jobber her har noe teknisk bakgrunn, samtidig som vi har studert ulike fagfelt, og dermed utfyller hverandre på en god måte, sier Klæboe Berg.

Alle åtte jobber i Dirtybit på fulltid, og kan leve av jobben. Framtidsplanene er åpne, men de to entreprenørene forteller at de er i gang med utviklingen av et nytt spill.

- Det vil fortsatt være et racingspill, men i et nytt og større univers som gir spillerne flere utfordringer, sier hun.

Klæboe Berg forteller at Dirtybit skal flytte kontoret til Bergen, og fortsetter jobbingen der. Hun regner med at det vil bli mye reising fremover.

- Vi har brukt mye av tiden vår i Si-

licon Valley i USA, der Innovasjon Norge holder til. De har hjulpet oss masse på veien. I tillegg fikk vi 500 000 kroner av Norsk Filminstitutt i oktober, for å utvikle det nye spillet. Vi er avhengige av å reise rundt for å knytte kontakter, og ser virkelig verdien av å møte mennesker ansikt til ansikt. Spillbransjen er veldig stor i USA. Ellers vil tiden vise hva som skjer, sier hun.

Drømmejobb

Om man i dag søker opp #funrun på sosiale medier vil man finne flere bilder og statuser fra spillet som fans har lagt ut. Blant annet har noen laget en kake de har dekorert med motiv fra Fun Run. Petersen og Klæboe Berg innrømmer at det hele er ganske sprøtt.

- I fjor vår begynte interessen i USA å dale, men da tok det seg til gjengjeld opp i Midtøsten. Spesielt i Saudi-Arabia er vi veldig store, sier Petersen.

- Er dette drømmejobben?

- Absolutt. Vi jobber med noe vi syns er kjempegøy og har muligheten til å styre hverdagen vår selv. Dette er definitivt drømmejobben, sier Klæboe Berg og smiler. ud

vilde.baugstoe@gmail.com

Trapper opp for de eldre

Studenter ved Entreprenørskolen har utviklet et hjelpemiddel som kan lette hverdagen for eldre og bevegelseshemmede.

UTMERKELSE: fv.: Eirik Medbø, Ingrid Lonar, Steinar Gamst, Halvor Wold.

PILOTTESTING: Halvor Wold viser fram produktet

ASSISTEP: Eirik Medbø viser fram trappa som tas med på konferanser

▶ TRAPPER

TEKST: **Siri Overn**
FOTO: **AssiTech AS/ Kai T. Dragland**

Noen ganger kan det gjøres enkelt. Studentene Eirik Medbø, Halvor Wold, Ingrid Lonar og Steinar Gamst ved NTNU står bak trapperullatoren Assistep. Helt uten motor og elektromotikk skal den gi trygghet til mennesker som ikke mestrer trapper. Assistep lanseres mellom april og mai i år.

Trapperullatoren

Medbø og Wold er hovedmennene bak ideen og startet opp prosjektet. – Da vi hørte hvor mange mennesker i Norge som skader seg i trapper hvert år tenkte vi «dette må noen gjøre noe med», forteller Medbø. De har begge erfaring med besteforeldre som har slitt med å gå i trapper. Etter at de ble bevisst på problemet, begynte tankene å spinne: Hvordan kunne de løse dette enkelt? – Etter å ha pratet med både eldre og brukere med ulike sykdommer skjønte vi at de ønsket noe som var kjent og lett å ta i bruk. Trappeheis finnes allerede, men ulempen med dette er at den er veldig dyr å installere hjemme, sier

Medbø. Løsningen ble et nytt gelender montert ved siden av trappen med en bøyle foran brukeren. Denne fungerer som et håndtak og gir støtte på lik linje med en rullator på flatmark. Ved å skyve håndtaket foran seg har brukerne en fast støtte hvor de selv bestemmer hastigheten. – Den viktigste fordelene med Assistep framfor trappeheis er at den gir brukerne mulighet til å være aktive. Å gå i trapper er vanvittig bra trening, det er nesten som en liten knebøy-økt. Med heis eller trappeheis taper man denne verdifulle treningen i tillegg til at man mister muligheten til å være uavhengig.

Hadde ikke peiling

Da Medbø og Wold startet på Entreprenørskolen hadde de ulike bakgrunn. Medbø hadde gått fire år på nanoteknologi ved NTNU mens Wold hadde en bachelorgrad i automatisering fra HiST. Etter hvert som prosjektet utviklet seg forstod de at de trengte flere med på laget. – Vi hadde jo ikke peiling på produktutvikling, sier Medbø. Med hjelp fra professorer og venner traff de studentene Ingrid Lonar og Steinar Gamst ved produktutvikling

og produksjon. De har ansvar for utviklingen av selve produktet, noe de også har skrevet masteroppgave om.

Fra portabel trapp til lansering

Mye av studietiden gikk med til å reise rundt på helsekonferanser for å vise fram og snakke om produktet. I tillegg har de fått respons fra brukertesting på eldretrening i Trondheim og Sør-Trøndelag Parkinsonforening. – Vi reiser rundt med en portabel trapp med Assistep på. Vi har fått flere positive tilbakemeldinger og gjort mange forbedringer. Nå føler vi oss endelig klare til å begynne å produsere, forteller Medbø. I tillegg til god respons har de fått økonomisk støtte fra NTNU Discovery, Innovasjon Norge og NAV til videreutvikling av produktet. De har også vunnet Teknas studentstipend. – Den økonomiske støtten har gjort det mulig for oss å utvikle produktet, sier han.

Anbefaler andre å prøve seg

Medbø anbefaler andre studenter som ønsker å starte noe eget å starte allerede i studietiden. Han legger til at det for hans del ikke hadde skjedd om han ikke hadde startet på Entreprenørskolen.

– Da jeg startet på nanoteknologi var drømmen min å jobbe med kul teknologi. Nå er det helt andre ting som motiverer, sier han. Han trekker også fram det nye initiativet Spark NTNU. Her kan studenter få relevant hjelp fra erfarne studenter i tillegg til økonomisk støtte i startfasen. – Det er utrolig morsomt å prøve seg som gründer. Vi får møte masse interessante mennesker som digger det vi gjør, avslutter han. **UD**

siriover@underdusken.no

N FAKTA OM:

TRAPPER

- 30 000 nordmenn skader seg i trapper hvert år
- 50 av disse dør som følge av fallet
- Samfunnskostnadene ved dette er anslått til 25 milliarder hvert år

Kilde: Norsk institutt for by- og regionsforskning

OPPSTARTFASEN: Halvor Wold kartlegger behovet på eldresenteret

Avtalen som forandret Norge

2014 er året hvor Norges forhold til Europa kjennetegnes av tallet to. Det er 200 år siden Norge fikk sin egen grunnlov, 20 år siden EØS-avtalen trådte i kraft og 2 år siden den kontroversielle NOU-rapporten «Utenfor og innenfor» kom ut.

SKREV RAPPORT: Historiker Lise Rye mener at EØS-avtalen havnet i skyggen av EU-debatten.

► EØS

TEKST: **Johannes Jakobsen**
FOTO: **Amalie Stokkan**

EØS-avtalen trådte i kraft 1. januar 1994, samme år som Norge stemte nei til medlemskap i EU. Avtalen er fortsatt svært kontroversiell fordi den innebærer at Norge godtar lover vedtatt i EU, uten at vi har representanter i beslutningsprosessen. Dette elementet i EØS-avtalen har både motstandere og forkjempere for EU-medlemskap vært kritiske til. Leder Heming Olaussen i Nei til EU mener det undergraver det norske folkestyret og skaper et demokratisk underskudd. – Det er viktig å poengtere at vi ikke

mener det er unaturlig at Norge og EU samarbeider. Spørsmålet er hvor langt det går. EØS er så dyptgripende at det truer Norges suverenitet, sier han. Olaussen og Nei til EU mener Norges interesser ikke blir opprettholdt godt nok i dagens avtale. – Vi mener det beste for å opprettholde norske interesser hadde vært en tosidig handelsavtale. Det vil si en avtale som ikke forplikter Norge til å gi fra seg sin suverenitet, sier han.

Avhengige av EØS

Leder Jan Erik Grindheim i Europabevegelsen mener Norge er helt avhengig av EØS-avtalen. – Noen sier vi har tappt suverenitet, men et lite land som Norge, som er

så avhengig av globale markeder på grunn av vår råvare- og eksportbaserte økonomi, har liten eller ingen suverenitet. Derfor er vi langt mer tjent med å være en del av EØS-området enn å skulle ha tosidige avtaler med EU, sier han. Grindheim mener det kun er ett reelt alternativ til EØS-avtalen - fullt medlemskap i EU. – Vi vil at norske politikere og velgere skal få innflytelse på utviklingen av rammebetingelsene for norsk nærings- og samfunnsliv. Da må vi være med å bestemme der avgjørelsene tas. Det sier seg selv at å ha et godt og stabilt forhold til EU, som inkluderer full tilgang til EUs indre marked, er helt sentralt for norske bedrifter, sier han.

Hatt svært stor betydning

Rapporten «Utenfor og innenfor» som ble publisert i 2011 tok for seg hvordan Norges avtaler med EU har forandret landet. Der hevdes det at EØS-avtalen er den største og mest dyptgripende avtalen Norge noen gang har inngått, og at den har blitt mer omfattende i løpet av årene som har gått. Førsteamanuensis Lise Rye i moderne europeisk historie ved NTNU var med på å utarbeide rapporten. Hun mener EØS har hatt en svært stor betydning for Norges utvikling de siste 20 årene. – Samarbeidet med EU preger Norge på nesten alle områder, også på områder som vi trodde skulle falle utenfor EØS-avtalens virkeområde. I Europautredningen fant vi at nesten en

AVTALEN ER ABSURD: Leder Jan Erik Grindheim for Europabevegelsen, mener Norge i praksis er en del av EU, og at EØS-avtalen er det samme som om Sør-Trøndelag skulle vært en del av Norge, men ikke hatt representanter på Stortinget. Foto: Europabevegelsen

UENIG: – Det er propaganda å hevde at vi i praksis er medlem av EU, mener Leder Heming Olaussen i Nei til EU. Foto: Nei til Eu

tredjedel av de norske lovene i dag inneholder EU-rett, sier hun. Rye mener at på tross av at EØS-avtalen representerte en ny form for internasjonalt samarbeid, havnet diskusjonen om EØS i skyggen av EU-debatten. – Årsaken til dette var delvis fordi Norge formelt sett ikke måtte avgi suverenitet til EU ved å delta i EØS. Debatten om EU-medlemskap var derfor langt mer mobiliserende enn EØS-debatten. Disse fant jo sted nesten samtidig. Når det er sagt så var det jo også en debatt om EØS, sier hun.

Har legitimitet

Rye er ikke i tvil om at EØS-avtalen økonomisk sett har vært riktig avtale for Norge.

– Den er viktig fordi den sikrer norske aktører forutsigbarhet, og rundt samme rammevilkår som konkurrentene på vårt viktigste marked. Dette er et marked som tar omtrent 80 prosent av vår eksport, og nesten 70 prosent av vår import, sier hun. At avtalen er et demokratisk problem anerkjenner Rye, men mener likevel at avtalen har legitimitet i Norge. – Vi har hatt fem stortingsvalg etter at avtalen trådte i kraft i 1994. Vi kunne valgt å gi stemmene våre til de partiene som vil si opp EØS-avtalen, men vi fortsetter å gi våre stemmer til partier som ønsker å beholde ordningen, sier hun.

Fortsatt uenighet

Leder Grindheim for Europabevegelsen

mener Norge i praksis er et medlemsland av EU uten rett til å delta i beslutningsprosessen. – EØS-avtalen er en ren forvaltningsavtale. Det er som om Sør-Trøndelag skulle vært en del av Norge, men ikke hatt representanter på Stortinget. Fullstendig absurd, sier han. Nei til EU-leder Olaussen er uenig i at dette er tilfellet. – Det er ren propaganda å hevde at vi i praksis er medlem av EU. Vi har for eksempel en egen valuta, vi fører selvstendig landbruks- og fiskeripolitikk og vi styrer vår egen utenrikspolitikk, sier han. Olaussen trekker fram Norges rolle internasjonalt som et viktig argument mot EU-medlemskap.

– Vi har vist at vi kan spille en positiv internasjonal rolle uavhengig av EU. Med EU-medlemskap måtte vi i internasjonale spørsmål stilt oss bak beslutninger fra Storbritannia, Tyskland og Frankrike, sier han. **UD**

jojak@underdusken.no

N FAKTA OM:

DEN EUROPEISKE UNION (EU)

- Er en regional samarbeidsorganisasjon i Europa
- Består av 28 medlemsland
- Det europeiske råd er unionens høyeste organ
- Norge stemte i 1994 nei til medlemskap
- Ble i 2012 tildelt Nobels fredspris

Kilde: snl.no

N FAKTA OM:

DET EUROPEISKE ØKONOMISKE SAMARBEIDSMRÅDET (EØS)

- En sammenslutning av EU-landene og EFTA-landene Island, Liechtenstein og Norge
- Sørget for å inkludere Norge i EUs indre marked
- Innebærer at Norge må vedta lover i takt med markedets utvikling
- Avtalen ble signert i 1992. Trådte i kraft 1. januar 1994

Kilde: snl.no

INTERVJU MED

ANNE LINE BRETTE-
VILLE-JENSEN
FORSKNINGSLEDER VED
STATENS INSTITUTT FOR
RUSMIDDELFORSKNING

Foto: Sirius

Røyker vi oss gale?

Hasj og marihuana har trolig blitt farligere de siste årene, blant annet fordi mengden av stoffet som demper psykoser i cannabisplanten er blitt redusert.

Tekst: Marius Flatås **Illustrasjon:** Ida Lise Letnes

Hva vet vi om cannabisbruk i Norge?

Generelt i den voksne befolkningen har omtrent en fjerdedel prøvd cannabis. Av dem har en tredjedel brukt cannabis det siste året. I den yngste aldersgruppen på 15 og 16 år har fem prosent prøvd stoffet. Når det gjelder sosioøkonomisk status, har det lite å si for rekreasjonsbruk. Men når vi kommer til gruppen som misbruker cannabis er det en skjevfordeling der mennesker med lavere sosioøkonomisk status er overrepresentert.

Forskning dere har gjort viser at forholdet mellom virkestoffene i cannabis har endret seg. Er ikke cannabis like uskyldig som noen vil ha det til?

Cannabisplanten består av mer enn 100 virkestoffer. Det mest kjente av disse er tetrahydrocannabinol, også kjent som THC, som er det rusgivende virkestoffet i cannabis. Gjennom dyrking og utvelgelse av planter, såkalt genetisk seleksjon, og det at man i økende grad bruker toppskuddene, har man fått et økt innhold av THC. Samtidig har plantene en mindre andel av virkestoffet CBD som man mener er psykosedempende. Det er altså mer av det rusgivende og mindre av det psykosedempende i cannabisen som finnes nå. Som et resultat er cannabis et farligere og mer potent rusmiddel.

Er psykose noe man må ha en genetisk sårbarhet for å utvikle, eller skyldes det cannabis direkte?

De som kanskje har en genetisk sårbarhet, for eksempel ved schizofreni i familien, bør i større grad holde seg unna cannabis. Man skiller vanligvis mellom to typer psykoser. På den ene siden har man akutte ruspsykoser som kommer når man har brukt for mye av et stoff, og som regel vil disse gå over av seg selv. Men man har også varige psykoser som kan ende i alvorlige psykiske lidelser som schizofreni. Cannabis kan absolutt føre til ruspsykoser, men når det gjelder varige psykoser er man mer usikker på cannabis sin rolle. Her kan den genetiske sårbarheten spille inn.

Er det en sammenheng mellom cannabis som har blitt mer potent, og antall mennesker som søker hjelp for cannabis-avhengighet?

Det vet vi ikke, men vi registrerer at flere både i Norge og Europa søker hjelp for avhengighet. De siste årene har 100 000 personer i Europa søkt hjelp. Du nevnte at mange tenker på cannabis som et mer uskyldig rusmiddel. Det er imidlertid vanskelig å sammenlikne ulike rusmiddel fordi de brukes på ulike måter, i et ulikt omfang. Men vi vet at bruk av cannabis utgjør en risiko, blant annet når det gjelder fullføring av utdanning og en del psykiske lidelser som depresjon og angst.

Bør den nye utviklingen av cannabis ha noe å si for debatten rundt legalisering av stoffet?

Internasjonal forskning viser at cirka én av ti som har prøvd cannabis får problemer med stoffet. Muligens vil flere få problemer siden cannabis som stoff har endret seg, men det er for tidlig å konkludere. Det eneste vi vet er at det er flere nå enn tidligere som søker behandling for cannabis-avhengighet i Norge.

Hoordan ville en legalisering av cannabis se ut rent praktisk?

Det er naturlig å tro at en legalisering vil gi en slags vinmonopol-ordning der staten regulerer prisen og skattlegger det. I den amerikanske debatten har skatteinntekter på cannabis vært et viktig argument for å legalisere stoffet.

Du har forsket på den ganske kjente trappetrinns-hypotesen, der cannabis sies å være starten på veien mot tyngre stoffer. Er det hold i denne hypotesen?

I samfunnsvitenskapen er det ofte vanskelig å hevde skråsikkert at A forårsaker B. Nyere empiriske studier bekrefter at risikoen øker for å bruke harde stoffer hvis man har prøvd cannabis. Men det er ikke nødvendigvis et argument mot legalisering av cannabis. Siden både cannabis og heroin er

ulovlig selges de på samme marked. Slik er sannsynligheten større for å treffe personer som selger tyngre stoffer. Kunne man separert markedet for cannabis og heroin ville disse menneskene aldri ha møtt hverandre. Dette har vært argumentet for coffeshops i Nederland (lovlige kafeer som fungerer som utsalgsteder for cannabis, red. anm.), altså det å separere markedene for cannabis og hardere stoffer. Men det kan naturligvis være så enkelt at når man har brukt et stoff over tid vil man prøve et nytt. Empirien gir oss ikke sikre svar, men det kan tenkes at begge disse årsakene er i funksjon.

Er loven inkonsekvent når alkohol er lovlig og cannabis er ulovlig?

Det kan godt være, men samtidig er det ofte historiske årsaker bak lovene vi har, og ikke alltid en reell vurdering av hva som er farligst. Man kan ikke endre det at alkohol har vært en del av vår kultur i over 1000 år, og cannabis er et stoff som kom til Norge for bare 50 år siden. Lover må også ha legitimitet i befolkningen for at de skal bli respektert, man har prøvd å forby alkohol uten stor suksess tidligere.

Hva må til for at cannabis skal bli legalisert?

En betydelig støtte i befolkningen er nok en forutsetning. I USA har man hatt folkeavstemninger, California sa for eksempel nei i 2010. Men en lovendring vil sannsynligvis ha minst å si i land hvor forbruket allerede er veldig høyt. Det er ikke så mange nye potensielle brukere igjen i befolkningen i USA. Dette er ikke tilfellet i Norge hvor vesentlig færre har forsøkt cannabis. Derfor vil en lovendring i Norge kunne føre til en mye større økning i forbruk, siden så mange ikke har prøvd det før. **UD**

FAKTA OM:

CANNABIS

- Cannabis, eller cannabispreparater, er fellesnavn for de narkotiske stoffene som utvinnes av en underart av hamp
- Cannabis inneholder over 400 kjemiske forbindelser. Ca. 80 er av typen cannabinoider.
- Nedbrytningen av cannabinoider i kroppen kan ta så mye som 70 dager.
- Cannabisbruk er vanligst blant ungdom. All bruk av cannabis er ulovlig og regnes som misbruk.

Kilde: snl.no

MINE BESTE STUDIEMINNER

A woman with long brown hair and green eyes is holding a large light blue rectangular poster in front of her face, with only her eyes and hair visible above the top edge. She is wearing a white long-sleeved shirt with rolled-up cuffs and a black watch on her left wrist.

VI SØKER
medarbeidere til våre redaksjoner

HAR **DU** LYST

til å jobbe i Under Dusken, Student TV, Radio
Revolt eller dusken.no?

 SØK

 STUDENTMEDIENE
I TRONDHEIM

Finn stillingene og søk på samfundet.no/opptak **SØKNADSFRIST**
STUDENTER @SAMFUNDET 31.01

Under Dusken tar gjerne imot leserbrev. For å gi rom for alle, begrenses lengden på et innlegg til 3000 tegn inkludert mellomrom. Korte kommentarer og replikker begrenses til 1800 tegn.Vi forbeholder oss retten til å redigere og forkorte innlegg. Vi gjør oppmerksom på at innlegg også vil være tilgjengelige på UD's hjemmesider.

Bidrag kan sendes til kronikk- og debattansvarlig Sofie Sætre på: debatt@studentmediene.no FRIST: 22. JANUAR

Illustrasjon: Iria Samuelsen

Si i fra!

KRONIKK
Elena Bogen Slydal
Leder av studenttinget
Sti@studenttinget.no

Et nytt år har startet og Studenttinget 2014 har begynt sitt arbeid. Studentinget ved NTNU er studentenes øverste demokratisk valgte organ, og består av representanter fra alle NTNUs fakulteter. I Studenttinget diskuterer og vedtar vi politikk som berører studenter ved NTNU. I tillegg er vi tre studenter som har valgt å ta et års permisjon fra studiene for å jobbe på heltid for å gjøre NTNU til Norges beste universitet, og for å gjøre studiehverdagen din best mulig. NTNU har flere utfordringer som må løses for at din studiehverdag skal bli best mulig. Vi som studentting skal

jobbe med flere av disse. For at vi skal kunne ta tak i utfordringene på akkurat ditt studieprogram må du fortelle hva utfordringene er. Du kan si i fra til referansegrupper, de tillitsvalgte på ditt studieprogram, institutt eller fakultet. Du kan og komme innom kontoret vårt på Stripa for å slå av en prat over en kopp kaffe, eller ta kontakt på mail, via internett siden vår. Du finner oss også på sosiale medier. Vi skal jobbe for at det blir enklere for dere å si i fra om de utfordringene dere møter, og det skal vi gjøre ved å være tilstede. Vi skal være tilstede på stands på campus og vi skal være synlig i media. Vi skal prate med studenterådene, linjeforeninger, organisasjoner og lag. Vi skal høre på hva dere som studenter sier og vi skal sammen forbedre NTNU. Vi skal og bruke 2014 til å vise hvem

vi er og hva vi jobber med. Politikken vi diskuterer og vedtar skal være politikk som studentene på NTNU kan relatere seg til, og engasjere seg i. Vi skal vise dere hva vi gjør for at din studiehverdag skal bli bedre og for at NTNU skal bli Norges beste universitet. For at vi skal kunne representere studentene og jobbe med de utfordringene dere møter best mulig er det viktig at dere som studenter setter krav til oss. At dere stiller oss kritiske spørsmål, kommer med synspunkter på arbeidet vårt og diskuterer politikken vi vedtar. Ønsker du å bidra i større grad i arbeidet med å gjøre NTNU til Norges beste univesitet? Studenttinget oppnevner studenter til ulike råd og utvalg flere ganger i året. Der kan du personlig være med å gjøre en forskjell. Vi vil oppfordre dere til å ta kontakt med oss, og generelt engasjere

dere i studiehverdagen. Norges beste studentby, Trondheim, har mange forskjellige organisasjoner og foreninger som har verv man kan engasjere seg i, som alle vil bidra til å gjøre studietiden din enda litt bedre. Vi håper på et godt samarbeid mellom studentene og Studenttinget gjennom det neste året. Ved at dere sier i fra om utfordringer dere møter på kan vi jobbe med disse. Ved at dere engasjerer dere og diskuterer politikken vår kan vi gjøre en bedre jobb. Sammen kan vi skape et bedre læringsmiljø ved Norges beste universitet og oppfylle NTNUs visjon om kunnskap for en bedre verden.

D'er seint å stengja buret når fuglen er flogen.

Ivar Aasen
(1813-1896)

En kommentator på ville veier

KOMMENTAR?

Arild Hjelle

Under Dusken nr. 14, 2013 skriver Christian Danielsen kommentaren «En komité på ville veier» om tildelingen av Nobels fredspris til Organisasjonen for forbud mot kjemiske våpen (OPCW). Den starter på forutsigbart vis med å kritisere tildelingene til Muhammed Yunus, Wangari Mathai, Al Gore og Barack Obama, fordi deres virke har lite å gjøre med den konkrete ordlyden i Nobels testamente, som sier prisen skal gis til den «som har verkat mest eller bäst för folkens förbrödrande och afskaffande eller minskning af stående arméer samt bildande och spridande af fredskongresser». Så langt, så vel, selv om han i mine øyne gjerne kunne tatt med Liu Xiaobo og EU i samme slengen. Jeg ramler imidlertid av lasset når han følger opp med å hevde at det «gir liten mening å berømme en organisasjon som begrenser seg til å gjøre krigføring mer sivilisert». OPCW har siden opprettelsen i 1997 destruert hele 80 prosent av verdens kjemiske våpen. Mener Danielsen at de ikke skal belønnes for dette fordi de ikke samtidig har tatt opp kampen mot kuler og krutt? Det er gjengs oppfatning, og svært ukontroversielt å hevde, at masseødeleggelsesvåpen er mange hakk verre enn konvensjonelle våpen. Fredrik Heffermehl

mener riktignok noe av det samme, mens Nobelhistoriker Ivar Libæk er uenig, og sier at «dette er en pris i tråd med Alfred Nobels testamente, og den fikk komiteen på banen som aktør i en pågående prosess». Deretter tar kommentaren en virkelig komisk vending, når det hevdes at prisen heller burde vært gitt til Malala Yousafzai, den pakistanske utdanningsaktivisten, «fordi hennes kamp i større grad er i tråd med Nobels vilje, og fordi hun kunne gitt det ikke-vestlige verdenssynet en talerstol». Det første er rett og slett feil, og hvordan Danielsen kan tolke Nobels testamente dit hen er et mysterium for meg. Den andre begrunnelsen er minst like søkt - prisen skal da vitterlig ikke være noen talestol for ikke-vestlige verdenssyn – som det for øvrig finnes mange av, ikke bare ett, som Danielsen later til å tro. Nå er ikke Danielsen alene om å mene at Yousafzai burde få prisen - også CNN spurte Jagland om dette - uten at det blir mer forståelig av den grunn. I likhet med mikrofinansiering, treplanting, klimaendringer og krigføring, har kvinners rett til utdanning lite å gjøre med nedrustning og forbrødring mellom folkene. Og det å hevde at ei 16 år gammel jente, som først og fremst er kjent fordi hun ble skutt av Taliban, har gjort seg mer fortjent til prisen enn for eksempel FNs klimapanel (IPCC), som vant prisen sammen med Al Gore, er for meg helt uforståelig.

Andre reaksjoner på årets tildeling, er blant annet: «en aktuell og viktig fredspris» (Jan Egeland), «en klok pris» (Espen Barth Eide), «langt på vei en uangripelig pris» (John Peder Egenæs, generalsekretær i Amnesty), «velfortjent» (NUPi-direktør Ulf Sverdrup), Norges fredsråd spretter champagnen, jubler og arrangerer fakkeltog, den roses av Leger Uten Grenser, og Kristian Berg Harpviken ved PRIO sier den «åpenbart er veldig i pakt med Nobels testamente, dette er en pris til en nedrustningsavtale som kanskje har vært mer vellykket enn noen andre». Med bakgrunn i dette, oppfordrer jeg Danielsen til å presisere nærmere hvorfor han mener den pakistanske 16-åringen har gjort seg mer fortjent til prisen enn den andre 16-åringen, som tross alt har bidratt til å fjerne størstedelen av verdens kjemiske våpen.

Under Dusken følger Trondheims studentliv på Twitter.
Følg oss på twitter.com/underdusken

Spør folk om de vil ha sjokolade. De avviser med frasen "Nyttårsforsett." og smiler. Smiler selv. Mer på meg. #lev-elivet #mittnyttårsforsett @CamillaRSolheim

Første dag på Dragvoll. Steg 1; Forny alle bøker. Steg 2; lever det du har lånt så lenge du ikke kan fornye lenger. steg 3; kaffe. @eliincoffeebean

Gutt (25) om sej sjøl på Tinder: "er avholdsmann". #NOPE @Pernillebz

Stort sett godt fornøyd med busstilbudet i Trondheim, men sjåførene må gjerne slutte og kjøre på rødt lys. @atb_no @frkheggem

Glemte å sjekke Twitter og Facebook. Gikk ut i tøysko, lite visste jeg at det plutselig var blitt vinter. @AnetteEveline

JEr alene på lesesalen. Spiser gulrøtter og knekkebrød og hører på høy musikk. Bare fordi jeg kan. @linnchh

Foreløpig går nyttårsforsetta bra. Ingen taxiturer, ikkje noko øl og eg har enda ikkje brukt pengar i kantina! #dag2 @Kronestlinund

Velger å kalle den kalde kaffen for iskaffe, kanskje den smaker bedre da. #dårligtermoskopp @Melford

Jeg er først og fremst tvitrer, dernest kvinne. Og så kattemenneske. Medmenneske havner på en god fjerdeplass. @adstri

Erlend Peder Kvam (f.1994) er fra Inderøy i Nord-Trøndelag, og går første år ved Nordland Kunst- og Filmfagskole i Kabelvåg. Han har tidligere tegnet serien Rygg og Katt som har vært på trykk både i Dagbladet, Lunch, Überhorror m.m. Erlends siste oppkast er O'BOY!, en serie som aldri gir tydelige svar, men skildrer dagens kaos både utvendig og innvendig.

Studentmediene i Trondheim

SENDEPLAN

RADIO REVOLT

MANDAG:

POSTBLUESKOLLEKTIVET
KL:16:00-17:00
Underholdning

UILLUSTRERT VITENSKAP
KL: 17:00-18:00
Samfunn

TIRSDAG:

POPSTASE
KL:16:00-17:00
Musikk

PÅTIRSHDA
KL:17:00-18:00
Musikk

ONSDAG:

HARSELAS
KL:16:00-17:00
Underholdning

CTRL+ALT+DELETE
KL: 17:00-18:00
Kultur

TORSdag:

FILMOFIL
KL:15:00-16:00
Kultur

FILMOFIL
KL:16:00-17:00
Kultur

LIVE
KL:17:00-18:00
Musikk

FREDAG:

NESTEN HELG
KL:15:00-16:00
Nyhet

NESTEN HELG
KL:16:00-17:00
Nyhet

IRIE RADIO
KL:17:00-18:00
Nyhet

Under Dusken

STUDE

STUDE

som te

r. 15, 18. nov

• årgang
• semester

Årgang 100

I et århundre har Under Dusken engasjert, provosert, informert og kverulert - og vært opptatt av både pene damer og verdenspolitikk.

1910: Norges tekniske høgskole (NTH) åpner, og Studentersamfundet i Trondhjem stiftes.

1914: «*Et frit studenterblad*» etableres Under Dusken etableres med formål om å være "Et frit og uavhengig studenterblad, som kan utvikle samfølelsen mellom Nordens studenter og samle os til diskussion om oppgaver og spørsmål som har verdi for saavel ældre som yngre akademici." En Pegasus ble avisens logo.

1929

1929: *Det nye Samfundet bygges*
Under Dusken melder blant annet at «Varmeanlegget virker utmerket»

Fra byggskueplassen idag.

1932: En amerikansk journalists syn på krigsgjelden etter første verdenskrig preget forside på Under Dusken andre utgave.

1934

1944

1954

1964

1917: UKA stiftes

Sherlock Holmes.

Som en følge av dette ble brev fra studenter i utlandet etter hvert ganske vanlig. I 1915 fortalte en norsk student om hvordan det var å studere i Tyskland under første verdenskrig. Han skrev at befolkningen i landet hadde blitt tvunget til å gå til krig, men at viljen til å krige for fedrelandet var svært stor.

SKRIBENTEN SCHIELDROP. En fast spalte de første årene het «Studenternyt», små notiser om ulike hendelser som kan sammenlignes med nyhetsmeldingene som ruller nede på skjermen i en nyhetssending på TV. Høsten 1916 informerte spalten om at Studentersamfundet hadde nådd 530 medlemmer.

Edgar B. Schieldrop, som for mange er mest kjent som Studentersamfundets aller første leder, var med i Under Dusken i en årrekke og skrev for avisen i lang tid. I 1915 kunne Studenternyt fortelle at «Hr. Edgar B. Schieldrop vil ogsaa i indeværende semester forestaa redaktionen av vor historiske spalte». Dette var en spalte hvor man skulle referere til «tidligere tiders begivenheter inden Samfundet og blant studentene», men spalten tok etter hvert også for seg nyere hendelser. Schieldrop refererte fra hendelser på Studentersamfundet slik som møter og temakvelder og

svarte på henvendelser angående Studentersamfundet. Schieldrop gikk bort i 1969, men skrev i Under Dusken så sent som i 1964.

Da Schieldrop refererte til en «Dameaften» som hadde funnet sted på Studentersamfundet i november 1916, skrev han med en spøkefull tone: «Mange kvinder, unge kvinder og til dels skjønne kvinder. Utrolig hvor meget vakrere de unge damer er blit siden Høiskolen kom til byen. Det kunde være en idé for "U.D." i likhet med andre større amerikanske blade at foranstalte en skjønhetskonkurrance. Livsvarig gratisabonnement paa "Under Dusken" som præmie og fem ældre lærerinder, professor Vogt og billedhugger Rasmussen som bedømmelseskomité. Det vilde sikkert bli forførdelig fornøielig – især for komitéen.»

I dag vil nok noen karakterisere Under Dusken som Studentersamfundets «trassunge». Mye tyder på at dette ikke er et nytt fenomen. Derimot har dette vært en del av avisens gen (hvorvidt det er godt eller ondt er opp til leseren) siden oppstarten. Schieldrop var likevel klar på at en plageånd som dette var nødvendig – i hvert fall til en viss grad: «Jeg har alltid været en gamin og naar den tid kommer at »Under Dusken« ikke virker det mindste irriterende længer, stryker

Under Dusken

Utgitt av Studentersamfundet i Trondhjem.

Nummer 1
Høsten 1945

Lørdag den 15. september 1945

27. årgang
54. semester

HILSEN TIL UNDER DUSKEN

FRA H.K.H. KRONPRINS OLAV

Jeg sender mine beste ønsker til „Under Dusken“ ved begynnelsen av det første ordinære semester efter krigen.

Vel var det så at også „Under Dusken“ var med på å feire seiten og friheten i de uforglemmelige vårmånedene i år, men særlig vanlige eller ordinære kunne neppe de ukene sies å være.

Må „Under Dusken“ bli det selvsikre bindeledd mellem fortid, nutid og fremtid for alle Trondheim-studenter, det naturlige forum for tanke- og meningsutveksling mellem studenter av alle årganger og hvor frihet og fordomsfrihet har sin selvfølgeligelige bolig, slik det har vært og slik vi alle håper det vil være i årene som kommer.

Jeg gjentar mine beste ønsker for „Under Dusken“'s fremtid og sender mine hjerteligste hilsener til alle som står for den og alle som leser den, hvor de enn måtte være i verden.

Olav

10. september 1945.

1945: Første utgave av Under Dusken etter andre verdenskrig.

1941-1945:

Under Dusken utgis ikke i krigsårene

jeg mig av abonnentlisten og gaar tilbake til "Norske Gutter". Godvillig vil jeg ialdfald ikke være med og kastrere bladet.»

UPLANLAGT BODEGA. En selvfølgeligelig prosess å dekke for Under Dusken i 1929 var byggingen av Cassa Rossa, bygningen som i dag huser Studentersamfundet i Trondhjem. Da prosjektet med byggingen av Cassa Rossa nærmet seg ferdig, fikk et av Studentersamfundets lokaler – det vi i dag kjenner som Bodegaen – sin uventede fødsel. Den 4. mai 1929 skrev Under Dusken: «Efter planene skulde det ikke

Mange kvinder, unge kvinder og til dels skjønne kvinder. Utrolig hvor meget vakrere de unge damer er blit siden Høiskolen kom til byen.

Edgar B. Schieldrop referer fra «Dameaften» i 1916 i Under Dusken

vært noget rum under vestibylen; men kommunen som hentet fyll fra tomten, har gravet dypere enn beregnet. Derved er den herlige kjeller fremkommet som vi i dag bringer bilde av. Semmel gnir sig i hendene av glede ved tanken på hva man kan bringe ut av den ved kommende studenteruke.»

Det nye bygget preget både utgaven som kom ut samme dag som åpningsdagen, 1. oktober 1929, og utgaven etter. En stor del ble viet til mimring om Studentersamfundets gamle lokaler, Cirkus, beskrivelser av hvordan Cassa Rossa så ut og hva de nye lokalene kunne brukes til. Under Duskens Ole Peder Arvesen tok farvel med Cirkus, og ønsket Cassa Rossa velkommen med ordene: «Vel kan du forgå, men din form skal bestå til hus for all rustfri glede»

TYSKERNE KOM. I slutten av april 1940 refererte Under Dusken fra de siste dagenes hendelser. Høgskolen hadde åpnet dagen etter invasjonen, og det sto at professorutvalget forventet at studenter og ansatte unngikk enhver friksjon med tyske tropper. Senere hadde rektoren ved høgskolen inngått en avtale med den tyske kommandanten i byen om at tyske soldater ikke skulle innkvarteres på høgskolen så lenge dens lokaler ikke ble brukt til å organisere

motstand. Rektoren ba deretter studentene om å følge disse premissene.

Det ble også skrevet at eksamen skulle fortsette som normalt den våren, og påfølgende høst – dersom forholdene tillot det. Under Dusken fortsatte sin virksomhet ut høsten 1940, men produksjonen stoppet deretter opp. En utgave ble forberedt til våren 1941, men ble aldri utgitt ettersom redaksjonen ikke ville underlegge seg sensur.

FRIHET OG FORDOMSFRIHET. Den første utgaven etter krigen kom ut høsten 1945. I løpet av denne høsten kom det totalt ti utgaver av Under Dusken, og alle var naturlig nok tydelig preget av krigen. I den første utgaven mottok Under Dusken en hilsen fra H.K.H. Kronprins Olav, hvor det blant annet sto:

«Må "Under Dusken" bli det selvsikre bindeledd mellem fortid, nutid og fremtid for alle Trondheim-studenter, det naturlige forum for tanke- og meningsutveksling mellem studenter av alle årganger og hvor frihet og fordomsfrihet har sin selvfølgeligelige bolig, slik det har vært og slik vi alle håper det vil være i årene som kommer.»

En egen spalte, «Falt for sitt land», skildret livene til

KOMMUNIST: Kristian Gleditsch ble uteksaminert fra NTH i 1923. Tegneren Maja Melandsø harselererte med hans politiske syn i Under Dusken. Gleditsch var aktiv i Norges Kommunistiske Parti og i arbeiderbevegelsen. Etter krigen ble han direktør for Norges Geografiske Oppmåling.

KARIKATURER: Edgar B. Schieldrop ble hyppig karikert av tegnerne i Under Dusken.

En styg tegning, men da han jo er kommunist kan han ikke be sig utbedt noen fin behandling netop, for det sier sig selv at det er noget sludder at man pludselig skal snu op ned på det hele og viersågod, da skal der ikke være noget å klage over. Bare menneskenaturen er imot dette. Men ellers er det utidlig at man skal tegne politiske motstandere likesom dyr eller katter bare fordi man ikke kan fordra dem og deres tøj.

1971: EEC skaper splid

Styret ved Studentersamfundet kjemper mot EEC, men Under Dusken kjemper mot Styret. Dermed utgir avisen en oversikt over argumenter som er positive til EEC. Når avisen får ny redaktør på høsten oppfordrer derimot Under Dusken til å møte opp på en demonstrasjon mot EEC.

Bildet er fra et debattmøte i Storsalen.

FOTO: foto.samfundet.no

SLUTT OPP OM ANTI-EEC-DEMONSTRASJONEN I KVELD!

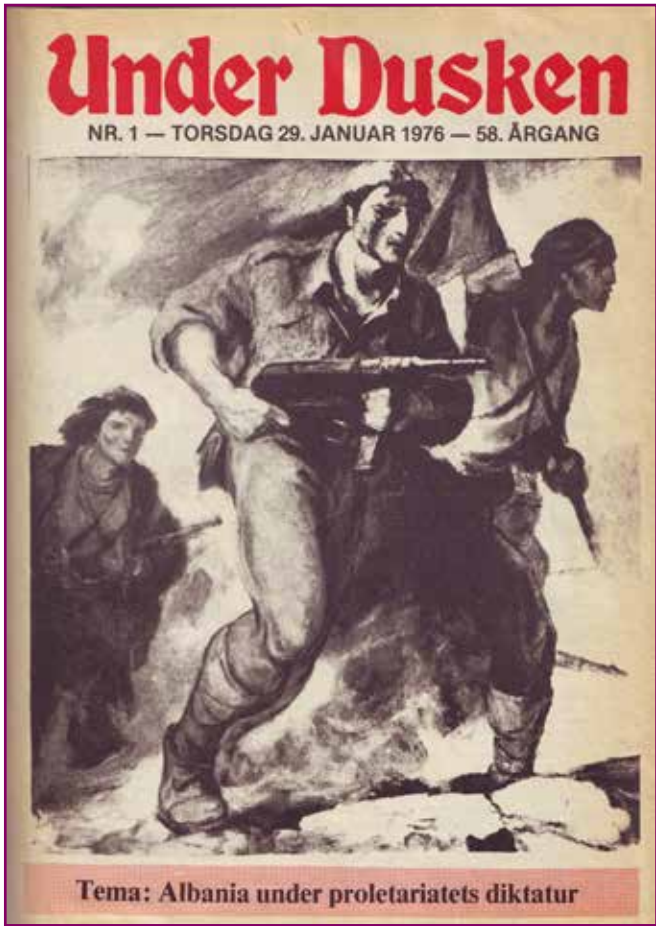
Freitag 17/9 kl. 1900 vil Arbeiderkomiteen mot EEC arrangere en demonstrasjon. Det blir framført på torget hvor Gunnar Rutle vil holde en kort appell. Etter demonstrasjonen vil det bli arrangert et folkemøte i Folkets Hus. (Kl. 2000) Hovedtaler på møtet blir Carl-Erik Schulte. Man vil også få høye visesang og annen underholdning.

Under Dusken vil oppfordre alle EEC motstandere til å slutte seg til demonstrasjonen.

1970: Framtidig redaktør dømt til straffarbeid i Sovjetunionen

Gunnar Gjengset ble arrestert i Leningrad (nå St. Petersburg) i 1970 for å ha delt ut flygeblader som talte for å frigi to kjente dissidenter. Deretter fulgte en kaotisk periode hvor det russiske utenriksdepartementet nektet for å ha kjennskap til saken, mens den norske ambassaden prøvde å få oversikt over situasjonen. Gjengset sultestreiket i flere dager. Han ble senere dømt til et års straffarbeid, men ble etter en måneds tid løslatt på grunn av internasjonalt press. Året etter ble han redaktør for Under Dusken, som inntok en anti-kommunistisk profil.

1976: Under Dusken avdekker pengeoverføringer fra det amerikanske forsvarsdepartementet til NTH.

1976: På 70-tallet preger verdenspolitikk og ideologidebatt studentavisen i Trondheim.

1964

1974

1984

1994

2004

1990: Første ISFiT arrangeres

1994: Høgskolen i Sør-Trøndelag etableres

1996: NTNU etableres

studenter og forelesere som mistet livet i disse årene. Deriblant ble tidligere professor Leif Tronstad ved NTH hedret, en av hovedmennene bak sabotasjeaksjonen mot Hydros tungtvannsanlegg på Rjukan. Tidligere UKE-sjef og Regi-sjef Olav Bakke Stene, også kjent som «Ola Resji» for sin tilknytning til Studentersamfundet, var en annen mann som falt under krigen. I Under Dusken sto det følgende om Stene:

«Han laget ikke stor blest, hverken om seg selv eller det han arbeidet med, men nådde kanskje derved fram til resultater som Samfundet og mange ellers nå daglig nyter godt av (...) De beste blir aldri vår fremtid. De beste har nok med å dø.»

UKAs gjenoppstandelse ble også markert i Under Dusken dette året. Tidligere formann ved Studentersamfundet, Niels A. Christensen, advarte studenter mot farene ved å bli for opptatt av læring uten å bruke sitt selvstendige sinn, slik han hevdet tyskerne hadde dyrket academia under okkupasjonen. Christensen skrev: «Løft av og til nesen opp fra bok og tegnebrett, la ditt eget sunde vett slippe til, og Go ahead! Det løser alle problemer, og med det skal vi bygge det nye Norge.»

«GIRLPOWER». Over på 1950 og 1960-tallet var det nye Norge klart i ferd med å reises opp igjen, og det samme var Under Dusken. Avisen fikk sin første kvinnelige redaktør i 1960, uten at innholdet i avisen ble spesielt påvirket av dette. Tre år senere ble senere justisminister Odd-Einar Dørum redaktør. Både en av Studentersamfundets initiativtakere, Aage Falck-Ytter, og USAs president John F. Kennedy gikk bort i 1963, og begge ble vist respekt i de første sidene av Under Dusken etter deres bortgang.

Politiske spørsmål, slik som kommunismens rolle i Kina og Norge, og situasjonen i Sør-Afrika, ble diskutert på denne tiden, men hovedfokuset i avisen var på Studentersamfundet. Ettersom man beveget seg i retning 1970-tallet, ble både Studentersamfundet og Under Dusken gradvis mer politisert.

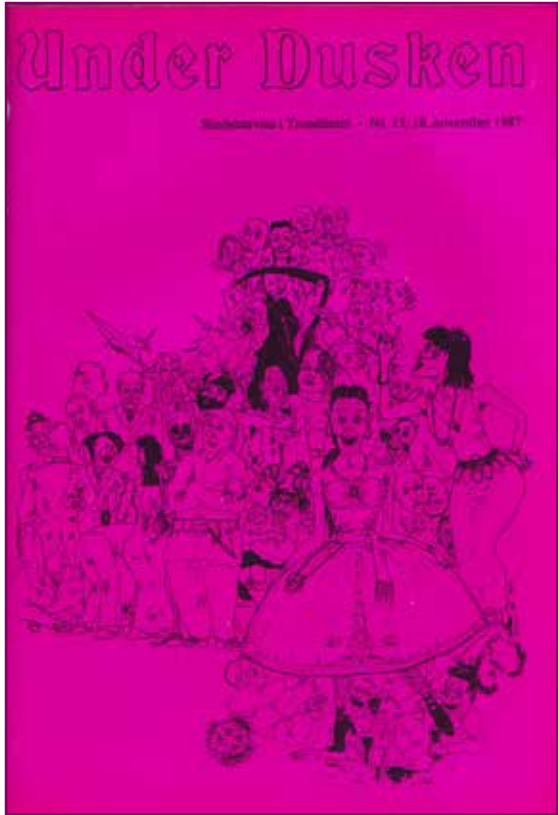
AVIS MED AGENDA. Den første utgaven i 1970 markerte et skifte i Under Duskens historie. Dette var første gang avisen hadde en unik forside – altså en forside som var ulik den som var i den forrige utgaven. Daværende redaktør Jan Christensen annonserte at det var behov for «en ”ny” Under Dusken». Avisen skulle bli bedre til å dekke hendelser «i byens studentkretser og litt lenger unna.» Dette skjedde samtidig

som avisen byttet til en trykkemetode som la til rette for mer stoff, ny layout og ikke minst flere bilder og tegninger.

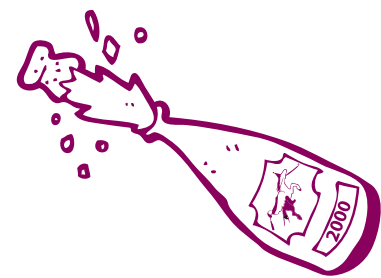
Som alltid refererte Under Dusken fra lørdagsmøtene, og i denne utgaven kunne redaksjonen berette at Kon-Tiki-farer Bengt Danielsson hadde besøkt det forrige møtet. Her fortalte han om hvordan europeerne hadde påvirket de fleste polynesiske øyene – noe han var svært lite begeistret for. I referatet takket redaksjonen den avtroppende samfundetlederen for et flott semester, til tross for at det ble servert «(kald) rødvin og kylling» på festen etter møtet.

I 1971 var avisen tydelig preget av debatten om norsk EF-medlemsskap. Styret ved Studentersamfundet, som på den tiden var ledet av den kommunistiske grupperingen Rød Front, hadde kjempet mot EEC, mens Under Dusken hadde våren 1971 et uttalt mål om å kjempe mot Rød Front. Dermed utga avisen oppsummering av positive standpunkter til EEC.

Disputten med Styret gjaldt dog ikke bare diskusjonen om EEC, men også det rent ideologiske. Avisen dedikerte en hel utgave til hvorfor Sovjetunionen og andre diktaturer ikke fungerte. Formålet med denne utgaven var ifølge redaksjonen å hindre holdninger slik som at «... det er sikkert ikke

1987: Under Duskens forside og layout har gjennomgått mange endringer de siste hundre årene.

MER ISFiT

Hvordan skal det gå med NTHernes studieprogresjon i framtida? Ikke nok med at UKA kidnapper hundrevis av studenter vekk fra auditorium og lesesal anna hvert år, nå skal altså ISFiT gjøre det samme. Effektiviseringstrend med ønske om glattest mulig studentgjennomstrømning til tross, universitetsstudentene ser likevel ut til å ta sjansen på å ofre et semester på noe annerledes. Og lærer minst like mye.

1990: En notis i Under Dusken presenterer nok en tidstyv for Trondheimsstudentene.

verre der borte enn her.»

Da avisen fikk ny redaktør høsten 1971, snudde den seg og ble mer negativ til EEC. Tre år senere fikk Under Dusken en redaktør fra nettopp Rød Front.

– NED MED APARTHEID! Rød Fronts ledelse av redaksjonen varte fram til Idar Lind tok over i 1976. Han karakteriserer dette selv som et viktig skifte i avisens historie. Redaksjonene ble mer motivert for å drive avisen av en fremtidig journalistkarriere, framfor at redaksjonene hadde rent politiske motiver. Lind legger likevel ikke skjul på at han representerte en politisk gruppering, og når man blar gjennom utgavene av avisen kommer det tydelig frem at den fortsatt var styrt etter dette.

Politiske redaksjoner eller ei, Under Dusken skrev på 70-tallet om viktige saker i samtiden, som forholdene for svarte afrikanere under apartheidregimet i Sør-Afrika. I 1976 skrev avisen en lengre reportasje om den vanskelige situasjonen de svarte levde under, og hvilket ansvar andre land og multinasjonale selskaper hadde for å få en slutt på raseskillet. «Alt som skrives om Sør-Afrika står i fare for å være aktualisert allerede idet det går i trykken. Så fort går utviklinga i dette området.» Samtidig skrev avisen om

mer hemmelige temaer, slik som kollektivtrafikktrøbbel og investeringer som Pentagon hadde gjort på NTH, deriblant flere tusen dollar til «overvåking» – uten at det står nærmere beskrevet hva dette gjelder.

HUSHAIER OG STUDIELÅN. På slutten av 1980-tallet løsrev Under Dusken seg fullstendig fra politiske styringer, med unntak av perioden 1989-1990. Siden den gang har avisen blitt mer og mer lik slik avisen fremstår idag. Artikler som «Gift med forskningen», som dekket en gjesteforelesning på NTH av nobelprisvinner i fysikk Alex Müller, er et slikt eksempel. Han tok seg tid til å svare på spørsmål fra Under Dusken, blant annet om hvordan man bør gå fram for å vinne nobelprisen: «Ambisjoner er bra men de må aldri bli motivasjonen som ligger bak forskningsinnsatsen.»

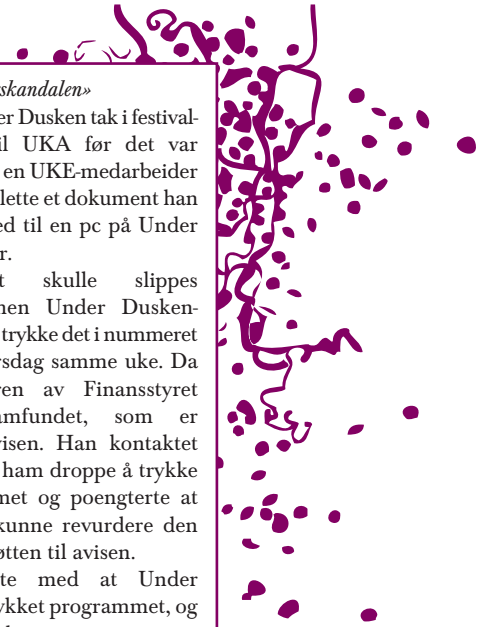
Ut over 90-tallet utviklet avisen seg i samme retning. Også da skrev Under Dusken om at høgskolene fikk stadig mer midler i statsbudsjettet, mens politikerne ikke fikk ut fingeren hva gjaldt lav studie-støtte. Hushaier og studiekvallitet er andre temaer som ble tatt opp i Under Dusken den gang, og som fortsatt engasjerer og blir dekket i dag.

Avisen er fortsatt i stor grad tilstede på

Studentersamfundet. I 2009 fikk Under Dusken et portrettintervju med Desmond Tutu i anledning hans besøk til ISFiT samme år. Første gang ISFiT ble arrangert, trykket Under Dusken også en ekstra-utgave på engelsk. Det har nå blitt vanlig at avisen intervjuer deltakere fra festivalen for å høre om deres opplevelser fra den. UKA har også blitt nøye dekket hver gang den har funnet sted, både i positive og kritiske vendinger. Under Duskens anmelder ble klart frelst av Muse-konserten i Dødens Dal i 2007, og skrev at «Å klare å få et band som til de grader løfter telt-taket, og får e til å glemme alt som heter timeslang kø, gnagsår og gjørme opp til knærne, [...] er intet mindre enn et kunststykke.»

HISTORISK VERDI. Å oppsummere hundre år på fire sider er vanskelig, å spå framtiden enda verre. Edgar B. Schieldrop oppsummerte kanskje Under Duskens framtidige rolle best allerede i anledning 10-årsjubileet i 1924: «Og de stille kvelder vil engang komme, da vi med vemod blader gjennom de gamle aargange, vi vil studse, forfædres, glædes, riste paa hodet, smile, men tilslut vil vi sætte summens strek og si: Ja slik var det». **UD**

kyrryen@underdusken.no

Helstudert røver

Torbjørn Røe Isaksen måtte skjerpe seg da han takket ja til stillingen som Norges nye kunnskapsminister.

TEKST: Aksel Borgen FOTO: Silje Krager

-Det er ikke så lett å si tullete ting når man er statsråd, plutselig er det noen som reagerer. Torbjørn Røe Isaksen har tatt steget ut av Stortinget og heisen opp i Kunnskapsdepartementet, til nytt kontor, ny jobb og strengere impuls kontroll. – Jeg kan ikke være like spontan lenger. Ikke fordi jeg liksom var så utrolig løssluppen før, men jeg tenker mye mer over hva jeg tvitrer om og sier nå, selvfølgelig. Det ligger et mye større ansvar i å være statsråd enn stortingspolitiker.

DJ PÅ SAMFUNDET. Rekken av bilder av tidligere kunnskapsministre henger på veggen utenfor kontoret. Isaksen stiller seg opp ved bildene og spøker, litt eplekjekt, med staben. Han forhørte seg med flere av de tidligere ministrene da han ble utnevnt.

– Hva var deres beste råd?

– Vær snill med de departementsansatte, svarer han fort, til latter fra staben.

Kanskje sarkastisk, eller mener han det?

Før Isaksen ble kunnskapsminister deltok han jevnlig i radioprogrammet «Verdens rikeste land» på NRK P3, der han diskuterte med SV-politiker Snorre Valen. I fjor vår gjestet programmet Samfundet, og etter debatt sørget Valen og Isaksen for musikk som dj-duoen «Snorrbjørn». Nå som han må veie sine ord tyngre, synes ikke Isaksen han passer det uformelle P3-formatet på samme måte.

– Men akkurat den dj-greia, den kunne jeg gjort igjen, sier han.

Han stiller gjerne opp på bilder, «så lenge klokken ikke er elleve på kvelden og jeg sitter med en pils i hånda». Ikke fordi han er prippen, men «det finnes ingen god grunn til å ta bilder av øldrakkende politikere».

KJÆRKOMMEN FERIE. Isaksen slenger noen sjokoladehjerter i en skål, synker ned i sofaen på kontoret, legger det høyre benet over det venstre og trekker pusten. Juleferien er et bare et par arbeidstimer og en kjøretur til hjembyen Porsgrunn unna.

– Jeg skal ikke si at jeg har hundre prosent kontroll, men jeg tar ferie med hodet over vannet, sier han, med

en seriøs mine, men med lite glimt i øyet.

Det har vært en hektisk høst for den ferske ministeren. Da er det greit at det han har ansvaret for – som skoler, høgskoler og universiteter – også stopper opp i julen.

– Så kan studentene heller være ute og jobbe og tjene penger, sier han, fortsatt med et seriøst ansiktsuttrykk, fortsatt med et glimt i øyet.

«HVERTFALL ET ÅR TIL.» For drøyt fire år siden kom Isaksen for første gang inn på Stortinget, og i oktober ble han utnevnt til kunnskapsminister i Erna Solbergs første regjering. Han svarte ja med en gang, «et enkelt spørsmål» kaller han det, selv om han aldri har jobbet spesifikt med utdanningspolitikk.

Jeg likte godt å ikke se ut som det folk oppfattet som en Unge Høyre-person.

TORBJØRN RØE ISAKSEN

– Altså, alle som har vært i Høyre har vel engasjert seg i utdanningspolitikken, men jeg har for eksempel ikke sittet i utdanningskomiteen på Stortinget. Jeg jobber fortsatt med å bli kjent med detaljene, og det var veldig overveldende de første månedene, sier Isaksen.

Isaksen kan tenke seg å sitte «hvertfall et år til», som han sier fleipete, før han kremter, retter opp både ryggen og svaret, og sier korrekt at han «gjerner sitter i hele regjeringsperioden, og helst også den neste.»

NI ÅR PÅ BLINDERN. Kunnskapsminister Isaksen er kanskje den i dagens regjering som har vært lengst på skolebenken – hvertfall på papiret. Han var student ved Universitetet i Oslo i ni år.

Isaksen tok først en cand.mag. i statsvitenskap, på normert tid, presiserer han. Så ble han leder av Unge Høyre, og politikken fikk overtaket.

– Jeg husker jeg begynte på noen emner, men jeg

R HVEM ER:

Torbjørn Røe Isaksen

■ **Kunnskapsminister**, representerer Høyre

■ **35 år** gammel, fra Porsgrunn i Telemark

■ Utdannet **statsviter** fra Universitetet i Oslo

■ Har tidligere vært **leder av Unge Høyre** og jobbet i tankesmien Civita.

rakk aldri å ta eksamen før de ble avviklet, sier han. Mastergraden tok han på deltid, ved siden av de politiske vervene.

- Jeg ble ikke kastet ut av kollokviegruppen, men de sluttet å invitere meg med. Jeg hadde vel ikke bidratt så mye som jeg burde, for å si det sånn.
- *Fristet det ikke å hoppe av?*
- Nei, jeg synes det var gøy, og det ville vært sløsing å ha brukt så mye tid på utdannelsen uten å gjøre den ferdig.

Et lite smil kommer til syne i Isaksens alvorlige ansikt.

- Jeg var veldig fokusert på at jeg skulle bli en helstudert røver, sier han, litt syrlig.

IDEOLOG. Isaksen har alltid vært høyremann. Selv sier han at faren er det samme, moren er «litt mer frilansvelger.» Han forteller at han ikke kommer fra en spesielt politisk engasjert familie. Som 26-åring medvirket Isaksen til sin første bok, en debattbok – «men den var veldig tynn, da» – og siden har han medvirket til og skrevet flere, blant annet om konservatisme.

- Jeg er interessert i ideologi – eller, det høres litt studiesirkelaktig ut – men det er interessant, på alle livets områder. Si kanskje heller at jeg er opptatt av politisk filosofi.

Han tok idéhistorie i tillegg til statsvitenskap, og skrev mastergrad om den liberalistiske økonomen Friedrich Hayek.

- *Var du en politisk nerd i studietiden?*
- Ja, men ikke bare da, det har jeg vært hele tiden, svarer han kontant.

Likevel var han aldri aktiv i studentpolitikken.

- Jeg var vara på et studentparlamentsmøte, en gang, det synes jeg var... ja... nei, jeg vet ikke, jeg hadde aldri lyst til å stille til studentparlamentet, hvertfall. Isaksen drar på det.
- Det er jo viktig at noen holder studentdemokratiet levende, men det var aldri noe for meg. Jeg var politisk aktiv ved siden av at jeg var student, ikke som student, sier han.

Jeg blir veldig bekymra hvis folk sier at jeg er en sånn «artig» politiker.

TORBJØRN RØE ISAKSEN

POLITIANMELDT AV FRP-ER. Hvordan ser et Unge Høyre-medlem ut? Blå skjorte, skinnende armbåndsur og finkjemmet sideskill?

I NRK-arkivet ligger et filmklipp av en ung Isaksen fra 90-tallet. Sammen med andre ungdomspolitikere drar han ut i Porsgrunnsnatten for å vekke Fremskrittpartirepresentanter, «ikke bare fra søvnen, men den transen de er i når det gjelder fremmedfrykt og rasisme», som den dønn seriøse tenåringsen Isaksen formulerte det til rikskringkastingen.

- Vi ble faktisk meldt til politiet etter den aksjonen, av en Frp-politiker som ikke ville at vi skulle oppsøke henne midt på natten, sier Isaksen.

I klippet ringer han på hos lokalpolitikerne, omsvermet av frostrøyk, ikledd en knallgul genser og rød strikkelue.

- *Du så ikke ut som en typisk Unge Høyre-fyr?*

- Nei, og det var ikke slik at jeg bevisst gikk for det, men jeg likte godt å ikke se ut som det folk oppfattet som en Unge Høyre-person.

HIPHOP HØYREMANN. Nå sitter Isaksen i sofaen med mørk blå dressjakke, skjorte, slips og kakifargede bukser. Men ved siden av ham ligger to par høretelefoner, Isaksen er ivrig hiphop-lytter.

- Noen har jo et klisjéfyllt bilde av hvordan en Høyre-politiker skal se ut og være. Det er tross alt ikke alle SV-ere som går med palestinaskjerf, sier han.

Igjen blir han smått sarkastisk.

- Jeg kjenner faktisk opptil flere SV-ere som går i skjorte, sier han, og løfter øyenbrynene.

BLITT KJEDELIGERE. Med oppstrammingen som følger med en ministertittel mener Isaksen at han har blitt en kjedeligere person.

- Og det tror jeg det er umulig å ikke bli. Men nå har ikke jeg vært... Jeg blir veldig bekymra hvis folk sier at jeg er en sånn «artig» politiker. Det artigste jeg har vært med på – og nå sier jeg «artig» med forakt i stemmen – må være tv-programmet *Fire stjernes middag*. Stort mer løs i snippen kunne jeg ikke vært, sier han.
- *Den store klassefesten, kunne du vært med der?*
- Nei. Jeg kunne ikke det. Jeg ble intervjuet i NRK Super (barnekanal, journ.anm.), og de ville at jeg skulle synge en julesang. Jeg var i veldig sterk tvil, men sa ja, så lenge de også ble med.
- *Du sang kanskje litt lavere?*
- Ja, jeg sang nok litt lavere, sier han, og ler. Denne gangen litt mer ektefølt, uten ironilaget.

UD
akseborg@underdusken.no

SØK SAMFUNDET
SØKNADSFRIST 31. JANUAR KL. 23.59
GÅ INN PÅ SAMFUNDET.NO/OPPTAK FOR MER INFO
STUDENTER **SAMFUNDET**

Eksplosiv frivilligheit

TEKST: Eivind Digranes FOTO: Cesar Mondragon

130 kilo krut, 300 oppskytingar og over 100 000 kroner. Det var oppskrifta då NTNU-studentar sørgja for Trondheims fyrverkerifest.

23.58. Tusenvis av oppmøtte står og venter i spenning framfor Festningen. Familieoppskytinga tidligare på dagen er eit fjernt minne, og igjen står drita fulle menneskjer med stjerneskot i handa. Det er stappfullt, og lite rom til å bevege seg i folkemengda. Hadde det ikkje vore for alle dei sjanglande og høglydte tilskodarane, hadde vinternatta vore heilt musestille. Datoen er 31. desember 2013. Pyrogruppa «Eksplosiv» ved NTNU står klare til å gjennomføre sitt hittil største byfyrverkeri.

UNG ARBEIDSKRAFT. Totalt ti studentar frå industriell kjemi mellom 19 og 24 år er med i gruppa, og i dag står fire av dei bak lunta. Studentane driv med oppskyting av profesjonelt fyrverkeri, heilt på frivillig basis.

– Det at vi er non-profit gjer at vi kan levere mykje billigare enn andre aktørar. Vi gjer alt arbeidet - leverer søknadar, står for sikkerheit, riggar fyrverkeriet og skyt det opp, seier leiar Matias Røsvik.

Dette er ikkje det første oppdraget til Eksplosiv. Studentgruppa har fire-fem oppdrag i året, og har mellom anna hatt ansvar for UKA-fyrverkeriet fire år på rad, samt fyrverkeriet ved 100-årsjubileet til NTNU.

– Vi tar på oss oppdrag rundt omkring i heile landet, men held oss i hovudsak til Trondheim sidan vi er fulltidsstudentar. Vi har eit par oppdrag som

byrjar å bli ganske faste. Utanom desse er det ofte snakk om jubileum for linjeforeiningar og bryllaup, seier Røsvik.

00.00. Rød. Blå. Grøn. Lilla. Gull. Showet har starta, og Trondheim blir mala i alle fargane på regnbogen. «Godt nyttår» blir ropt overalt. Dei fleste klemmar kvarandre. Nokre kyssar. Pausen viser seg rett nok å vere kort, for brått er alle auger klistra til fyrverkeriet. Det blir forunderleg stille, sett vekk ifrå alt som skjer over oss.

Planlegging av eit byfyrverkeri tar si tid. Søknader til brannvesen, politi og grunneigar, bestilling av fyrverkeri, rigging, dobbeltsjekking, og ikkje minst: oppskyting.

– Dette er det største oppdraget vi har hatt så langt. Berre nyttårsaftan gjekk heile dagen med på å sette alt opp. Vi jobba frå klokka ti om morgonen til seint på natta, fortel Røsvik.

Dei siste ti åra har Christiania Fyrverkeri Compagnie hatt ansvar for oppskytinga

– Trondheim kommune tok kontakt med oss i oktober og lurte på om vi var interessert, fordi dei ville ha ein lokal aktør. Vi er omtrent dei einaste i Trondheim som driv med fyrverkeri, seier han.

LIKE SIKKERT. For to år sidan skjedde det som ikkje skulle skje. Delar av fyrverkeriet ved oppskytinga

eksploerte to meter over bakken, og blei spredt over publikum. Heldigvis kom ingen til skade.

– Eg kjende eg var nervøs for at ikkje alt skulle gå som planlagt. Det hadde vore utruleg leit om noko liknande hadde skjedd med oss, seier han.

Sjølv om dei er studentar, er ikkje sikkerheita noko dårlegare med Eksplosiv samanlikna med andre aktørar.

– Vi har heldigvis aldri hatt personskader eller liknande. Vi har opplevd nokre luftbomber (ein type fyrverkeri, journ.anm.) som ikkje har gått av, men vi har alltid med oss ei bøtte på ti liter vatn vi kan legge luftbombene i så dei vert uskadeleggjort.

For å skyte og handtere såkalla klasse fire-fyrverkeri, må ein gå gjennom grundig kursing og godkjenning.

– Vi har nokre få som har sertifiseringa som er nødvendig. Vi prøver å få sertifisert ein person kvart år, men det kostar ganske mykje. Dei som ikkje er sikkerheitsgodkjent jobbar meir med planlegginga, og å få godkjend dei nødvendige søknadane, forsikrar Røsvik.

00.04. Det er akkurat som om oppskytinga aldri vil ta slutt. Ein tilfeldig stakkar prøver desperat å vinne folks merksemd ved å skyte opp batteriet sitt, til liten nytte. Blikket går raskt tilbake til hovudshowet, som beveger seg i alle retningar. Det er heller ikkje så rart.

Foto: Privat.

PYROGRUPPE: Matias Røsvik, Pia Haarseth og resten av dei frivillige i Pyrogruppa Eksplosiv fekk for første gong oppdraget med å arrangere byfyrverkeriet i Trondheim.

Pyrogruppa sparar nemleg ikkje på krutet.

– Om ein tar med familieoppskytinga klokka 19, brukte vi rundt 130 kilo krut. Det ganske mykje, seier oppskytingsansvarleg Pia Haarseth.

Det er kjekt å kunne vere litt pyroman under kontrollerte former.

Matias Røsvik
Leder, Pyrogruppa Eksplosiv

Nærare 300 luftbomber og effektbatteri blei skote ut frå Festningen.

– Vi har hatt fleire arbeidstimar denne gongen enn nokon av dei andre oppdraga vi har hatt. Det har vore ein del møter og planlegging, seier 22-åringen. Ifølgje Haarseth gjekk oppskytinga knirkefritt.

– Totalt sett gjekk det over all forventning. Vi er spesielt stolte over fyrverkeriet på slutten. Vi har fått mykje positiv tilbakemelding, og fleire seier dei har sett fyrverkeriet frå langt unna.

Også kommunen er nøgd med resultatet.

– Vi syns opplegget var veldig profesjonelt,

seier driftsplanlegger Kjersti Myhr ved Trondheim kommune.

Og prisen på underverket var ikkje akkurat låg. – Vi fekk tildelt 100 000 kroner til arrangementet, men har brukt ein god del meir enn det på vakthald, sanitet, drift og nedrigg, fortel Myhr ved Trondheim kommune.

– *Kjem de til å gje tilbodet til Eksplosiv til neste år òg?* – Det er litt tidleg å seie endå, men vi er ikkje negative til det, seier Myhr.

00.07. «Oooh!», «Woowoo!». Publikum jublar i ekstase. Ein fargesprakande eksplosjon har nettopp spreidd seg over heile nattehimmelen, endå større enn nokon av dei førre. Den blir raskt etterfylgt av ei rekke andre. Showet går inn i sin avsluttande fase, og luftbombe etter luftbombe lager fargesprakande mønster over heile nattehimmelen.

– Det er kjekt å kunne vere litt pyroman under kontrollerte former. Ein kan føle seg heilt trygg, samtidig som det er artigare enn å fyre opp ein kina-putt i hagen, seier Røsvik med eit smil.

For dei fleste er ikkje fyrverkeriet stort meir enn barnsleg glede.

– Det blir meir på hobbybasis, dei færreste vel nok å helde fram med fyrverkeri som ein karriere, meiner Røsvik.

GRUNNLEGGAREN. Ein som har tatt fyrverket med seg vidare, er Andreas Helle. Han var ein av initiativtakarane til Eksplosiv, då gruppa blei oppretta i 1998.

– Det var ein stille og roleg start. Kjemistudentane var veldig engasjerte om fyrverkeriet under UKA, men vi ville starte opp ei gruppe for å det inn i meir organiserte former. Gruntanken var å starte eit miljø for fyrverkeri i Trondheim.

Helle, som i dag jobbar som pyroteknikar ved Engelsrud Fyrverkerifabrikk, meiner gruppa er akkurat like profesjonelle resten av bransjen.

– Det er fantastisk at dei har kome så langt som dei har. Det var eit av måla ved oppstarten at gruppa skulle ha ansvar for oppskytinga ved Festningen, seier han.

Om dei får lov av kommunen, stiller studentgruppa seg gjerne til disposisjon til neste nyttårsfeiring òg.

– Det er prestisje at vi får lov til å skyte opp byfyrverkeriet. Får vi tilbodet om å gjere det igjen, tar vi det absolutt på oss, seier oppskytingsansvarleg Haarseth.

00.09. Det siste fargesmellet spreiar seg over himmelen, og alle klappar entusiastisk. Medan publikum går jublande inn i det nye året, startar Eksplosiv med nedrigginga. Ni og eit halvt minutt med fyrverkeri blir ikkje servert av seg sjølv. **UD** eidig@underdusken.no

Tomme løfter

Hatet du trening i fjor, kommer du ikke til å like det i 2014 heller.

TEKST: Nora Cecilie Bredoch ILLUSTRASJON: Allan Ohr

UT MED DET GAMLE, inn med det nye, heter det. Nytt år, nye muligheter, og med dem følger nyttårsforsettene. 2014 er her. Nå skal du gå i alle forelesninger, lese hele pensum, trene annenhver dag og slutte å drikke øl midt i uka. Hadde dessuten Siv og co godtatt elleve måneders studiestøtte, kunne dette blitt et riktig så fint år for oss studenter.

HADDE MAN IKKE FULGT kalenderåret, ville overgangen fra 31.desember til 1. januar vært to helt vanlige dager, uten presset om å bli bedre i det kommende året. Så hvorfor skal akkurat disse datoene markere starten på våre nye og bedre liv? I sosiale medier blir vi presentert for et uoppnåelig ideal om hvordan vi bør være. Ingen er så perfekte som de fremstilles på Facebook eller Instagram, uansett hvor mange selfies man legger ut. Forandring fryder, men alle kan ikke forvente å se ut som Fotballfrue fire dager etter fødselen – ikke ellers heller, for den saks skyld.

NÅR JEG HØRER ORDET NYTTÅRSFORSETT går tankene mine automatisk til overfylte treningssentre og godteristopp i årets to første måneder, frem til vi er møkka lei og faller tilbake i det gamle, usunne sporet. Piner du deg gjennom spinning og økter på tredemølla i januar og februar er sjansen stor for at du konverterer fra aktivt medlem til støttemedlem før vi er for langt inne i årets

tredje måned. Nyttårsforsetter er til for å brytes, det er en grunn til at vi ofte setter oss de samme målene hvert år. De er nærmest preget av ironi, og de ambisiøse målene for det nye året gjennomføres ikke. Setter vi oss mer realistiske krav er sjansen stor for at det holder hele året igjennom, ikke bare i begynnelsen.

I ÅRET SOM HAR GÅTT fikk Norge blåblå regjering, en verdensmester i sjakk og en megahit på Youtube. Obama ble innsatt som president for fire nye år, og vi måtte ta farvel med folkekjære personligheter, på verdensbasis og nasjonalt. Nelson Mandela og Rolv Wesenlund døde, mens i England ble en tronarving født. Verden går sin gang. La oss sørge for at uoppnåelige nyttårsforsetter ikke ødelegger alt det fine vi uansett har i vente i 2014.

JULA ER OVER, ribba er fortært, men nye løfter om et bedre liv er klare til å brytes om et par måneder. «Du legger ikke på deg mellom jul og nyttår, men mellom nyttår og jul.» Ser du ut som Pumba i *Løvenes konge* etter jul er sjansene små for at det er kun bestemors julemat som har skylda. Påstanden «nytt år, nye muligheter» lurar oss til å tro at vi får en ny start, selv om du vet du fortsetter i det samme, gamle sporet. Vi må rett og slett gi oss selv litt pusterom. Vi kan ikke forvente at vi skal bli supermann-versjonen av oss selv kun fordi vi går inn i et nytt år.

norabred@underdusken.no

KULTUR

Kjempeunderskudd for Chateau Neuf

Oslostudentenes tilholdssted fikk 800 000 i underskudd for 2013 som følge av sviktende besøkstall.

side 36

Opprustet kunnskapsbygg

Under Duskens anmelder har besøkt den nye handelshøyskolen: – At den rustråde fargen er forferdelig, er det vanskelig å forstå.

side 45

Kasinospill kan være ulovlig

UKA unngår å definere kasinospillarrangement som pengespill, men har ikke lotteriløype.

side 38

De nymfomane

Om hvordan en fem timer lang kunstfilm nådde forsiden i Dagbladet.

Illustrasjon: Håvard Karlisen

EMIL ØVERSVEN
Journalist

KOMMENTAR

Målt i antall medieoppslag er det gode tider for europeisk kunstfilm. Gullpalme-vinner *Blå er den varmeste fargen* og Lars von Triers *Nymphomaniac* har begge blitt bredt dekket både på nett og papir, resulterende i en hype som sjelden unnes filmer av denne typen. Selv om man selvfølgelig skulle ønske at dekningen forekom på grunn av filmene selv, eller en generell kvalitetsmessig oppsving i kulturjournalistikken, slumrer en annen forklaring i kulissene: Begge filmene inneholder sex, mye sex, skildret på en uvanlig direkte og eksplisitt måte.

Resultatet er forutsigbart. Dagbladet tar det på seg å omdøpe *Nymphomaniac* til von Triers «sexfilm». *Blå er den varmeste fargen* beskrives som «lesbesensuell», med referanse til de eksplisitte sexscenene mellom filmens to kvinnelige hovedpersoner. Dermed føyer filmdekningen seg dessverre inn i et kjent mønster, hvor sex ser ut til å overstyre nyhetskriterier om

aktualitet, nærhet, sensasjon og konflikt.

Ikke noe annet sted er dette tydeligere enn i nettavisene, hvor selv den mest uinteressante nyhet om den mest perifere kjendis kan dekkles dersom saken på en eller annen måte inneholder kvinnelig nakenhet. For det er kvinner det går i. For å illustrere dette, kan man bare sammenligne dekningen av *Blå er den varmeste fargen* med den av *Strangers by the Lake*, en psykologisk thriller satt til et cruisingområde for homofile. Filmene er langt på vei sammenlignbare: Begge er Cannes-vinnere, begge omhandler homoseksualitet, begge inneholder eksplisitte sexscener. Når *Strangers by the Lake* blir viet langt mindre oppmerksomhet enn sin lesbiske søsterfilm, må noe av forklaringen ligge i at dissende bryster ennå anses som mer salgbart enn avsugninger i solnedgang.

At en selverklært kulturavis turer fram på denne måten er selvfølgelig skammelig. På en forskrudd måte gjenspeiler imidlertid den sexfokuserte dekningen en høyst reell strømning i kunsthistorien. Lenge har kunstidealet vært å *vis*e, utvilsomt som resultat av reelle og innbilte begrensninger på kunstnerisk aktivitet. Et nærliggende eksempel er sensuren av Agnar Mykle, som inspirerte Jens Bjørneboe til å gi ut *Uten en tråd*. Et incestuelt,

pornografisk verk med mål om å sprengre grensene for den angivelig borgelige moralen. Verket tilhører en tradisjon som utfordrer grensene for sensur. Frigjøringen skulle bli total, tabuer skulle oppheves, koste hva det koste ville. Det som var skjult, skulle fram i lyset, gjerne så eksplisitt og konfronterende som mulig. Når kjønnsdeler i bevegelse nå entrer kinosalen, skulle et nytt tabu være sprengt.

Alt dette er vel og bra, til tross for at idealet om å vise har bidratt til å legitimere ellers talentløse kunstverk fra figurer som Gaspar Noé og Morten Viskum. Det er i møtet mellom et konfronterende kunstideal, sensasjonsdrevet journalistikk og et markedsstyrt kulturtilbud at bildet blir stygt. Kløktige filmskaper som von Trier evner å kombinere provokasjon med interessant film.

Hvis filmbransjen forøvrig begynner å se eksplisitte sexscener som en snarvei til medieomtale og kritisk prestisje, vil ikke resultatet bare bli kunstnerisk stagnasjon, men en dreining av filmbransjen mot en stadig mer seksualfiksert offentlighet. En slik utvikling vil trolig føre til mye spekulativ, og, enda verre, uinteressant film.

emilover@underdusken.no

Strukturert steinhogger

Karianne Stensland prøver seg på alt. Der hun begynte med tegning og farger, har kunstneren gått til å spille kassegitar i rennende sand, og kunstverk med hypnose og stein.

KULTURPROFIL

TEKST: **Kristoffer Ervik**
FOTO: **Anna Rossova**

Opp seks trapper, èn gang, til høyre, til venstre og ved den tredje døra ligger ateliet til Karianne Stensland. Den nest øverste etasjen i Lademoen Kunstnerverksted har vært arbeidstedet i et par år. Mellom fire grå vegger med to vindu rettet mot byen, sitter kunstneren når hun har mulighet, med minner av sine tidligere kunstverk hengende rundt seg.

– Vi har Elefanten, som er et spiserom i førsteetasjen. Der prøver jeg å få spist litt. Et sted mellom tolv og fem tar jeg lunsj. Jeg har ekstrajobber som kunstkonsulent. Og hvis man har møter eller andre ting som skjer, så er man ikke her hele dagen. Jeg har en datter som gikk i barnehage da jeg studerte ved Kunstakademiet i Trondheim. Det ble helt naturlig å stå opp om morgenen, dra til barnehagen, og deretter til akademiet. Sånn fikk jeg tidlig inn rutinen. Men det er bra: å få den følelsen av å ha en vanlig arbeidsdag.

– *Er det godt?*
– Ja, det er topp å ha struktur som de fleste andre. Det er lite hæler i taket og jobb om natta. Jeg er en veldig ordinær arbeidstaker.

Hypnotisert prisvinner

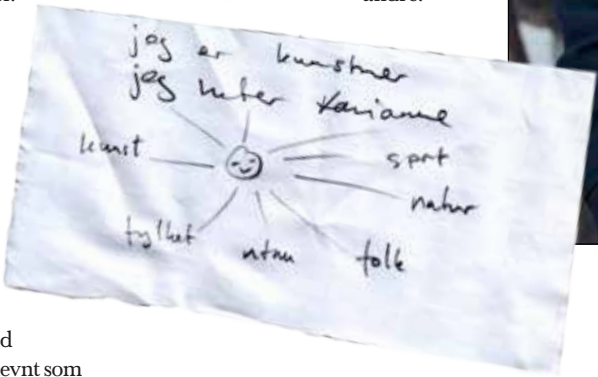
Karianne Stenland ble årets NTNU-kunstner i 2013/14, en pris som blir tildelt kunstnere med utdanning fra NTNU Kunstakademiet i Trondheim. En pris som gir ære, stipend på 10 000 kroner og blomster, men viktigere: åpner for et videre samarbeid med universitetet. Hun ble også utnevnt som Fylkeskunstner 2014 i Sør-Trøndelag nå i desember. Det er et stipend på 15 0000.

– Jeg synes det er fantastisk. Den verste reaksjonen på et kunstverk er ingen reaksjon, men når folk liker det og støtter det med midler slik at jeg kan jobbe videre, så er det lite som er bedre. Performancekunstneren har hatt flere samarbeid før. I fjor hadde hun forestillingen *Storhetstid* på Rake Visionsrom, der hun lot seg hypnotisere av hypnoterapeut Ina

Thorbjørnsen, og deretter slo på stein fra Fauske og Italia.

– Jeg plukket mye stein når jeg vokste opp, men laget lite kunst av det. Ved å invitere en hypnoterapeut er det mulig å miste kontrollen. Inn i det underbevisste, den tilstanden der ingenting betyr noe. Jeg er ikke en som nødvendigvis tror på hypnose fullt og helt – det er for tidlig å si – men det var veldig interessant å jobbe med det mentale på en side og den fysiske jobben med steinhogging på den andre.

Kunst for kunstens skyld

Når man velger kunst som yrke kan det legges begrensninger. Man kan se noe i butikken og ofte ha mindre rom for å kjøpe det enn andre. Men for Karianne Stensland frister det ikke å lage kunst bare for penger.

– Selv om det er en stor og fin prislapp på det du har laget, trenger det ikke ha noen stor betydning bare fordi den tar plass i et kunstmuseum. Kunst

er ikke alt.
– *Hva er resten?*

– Samfunnet rundt. Kunst er en del av samfunnet, tenker jeg. Det må jeg tenke, at det har en funksjon, en betydning for andre.

Når intervjuet er ferdig og jeg skal til å pakke sammen sakene mine, ser jeg et uklart bilde av tre middelaldrende menn med bart, solbriller og joggedress på veggen ved siden av meg.

– *Hvorfor har du et bilde av et polsk danseband fra 70-tallet der?*

– Det er High Heel Sisters, en feministisk skandinavisk kunstnergruppe jeg samarbeidet med mellom 2002 og 2007. Det der var en performance vi gjorde i København. Fantastisk tid. **UD**

mail@underdusken.no

LEDER ÉN: Martin Tveten leder Det Norske Studentersamfund i Oslo.

Kjempeunderskudd for Chateau Neuf

Oslostudentenes tilholdssted fikk 800 000 i underskudd for 2013 som følge av sviktende besøkstall. Ingen fare for å se lignende tendenser i Trondheim, mener Samfundetleder Øyvind Lunke.

► STUDENTKULTUR

TEKST: Stian Kristoffer Sande
FOTO: Katinka Goffin og Eivind Kise

– Vi opplever mindre og mindre studentaktivitet, sier Martin Tveten, leder for Det Norske Studentersamfund (DNS).

DNS er Norges eldste studentorganisasjon og feiret i fjor sitt 200-årsjubileum. Feiringen ble likevel noe dempet av et svakt økonomisk resultat, og sist november kunne Universitas melde at kulturhuset Chateau Neuf gikk med

solid underskudd.

– Taper konkurransen om studentene

DNS-lederen mener det er vanskelig å peke på enkeltårsaker til underskuddet.

– Kanskje er det en blanding av lokalitet, dårlig markedsføring og arrangementer som ikke frister. Studentene i Oslo er på ingen måte mindre villige til å jobbe frivillig enn andre, men på grunn av byens størrelse og allerede eksisterende tilbud blir studentene en meget spredt gruppe og samholdet er ikke like lett

å få til, sier Tveten.

Å skape engasjement rundt studentlivet i Oslo er vanskeligere enn det er i Trondheim, mener tidligere leder for DNS, Karl Kristian Kirchhoff.

– Hovedproblemet ligger i demografien, sier han.

Kirchhoff peker på at majoriteten av studentene er fra Østlandsområdet og derfor ikke nødvendigvis oppsøker studentmiljøene utenfor skolen.

– Her har Chateau Neuf en stor utfordring, mener han.

Må skille seg ut

Kirchhoff mener man ikke kan

klandre studentene for at de unngår Chateau Neuf. Til Universitas uttaler han at oslostudenten er blitt «kresen», og utdyper til Under Dusken at hovedstadsstudentene vasser i gode kulturtilbud og ikke ser på Chateau Neuf som like aktuelt.

– Hva man lager er hva man får. DNS må tilby noe proffe aktører ikke tilbyr, sier han.

Tveten er enig med Kirchhoff og mener DNS må finne «sin greie» for å kunne være en attraktiv aktør for Oslos studenter. Samtidig må foreningens arbeidsmåte endres.

– DNS har selvstendige gjenger som

LEDER TO: Øyvind Lunke leder Studentersamfundet i Trondhjem.

jobber med sitt uten særlig innblanding fra styret. Arbeidsformen har sine fordeler, men også ulemper. Det er vanskelig å finne balansen mellom det man vil gjøre og det som gir penger i kassa.

Likevel har den siste budsjett-skrellen «fungert som en vekker», mener DNS-lederen.

– Alle sammen forstår nå at endringer må til for å kunne fortsette å drive med det vi ønsker, sier han.

Gode kår i Trondheim

på Studentersamfundet i Trondheim ser ting derimot mye lysere ut. Finansstyrets sjef Dag Herrem bekrefter at 2013 ble nok et år innenfor budsjettenes rammer.

– Det er ingen spesielle avvik i budsjettet for fjoråret, som vil si at driften går cirka i null, som også er målsetningen for huset, sier han.

Husets stabile økonomi kommer av en stor innsatsvilje, som bunner ut i en «godt fungerende gjengstruktur», mener Herrem.

– Vi stiller økonomiske krav overfor enhver gjeng, men vi legger oss ikke borti hvordan de velger å løse sine arbeidsoppgaver. Hvilke artister som bookes, hvilket øl som bestilles eller hvilken mat som serveres blander vi oss ikke i. Det er frihet under ansvar, sier han.

Samfundetleder Øyvind Lunke mener mange velger Studentersamfundet grunnet husets

og studentenes sentrale rolle i byen.

– Trondheim har flere studenter per innbygger enn Oslo, da er det naturlig at studentene i større grad setter sitt preg på byen. Kulturtilbudet i byen er i tillegg ganske begrenset, noe som gjør at Samfundet blir en sterk aktør, sier han.

Ser til Trondheim

Kirchhoff mener DNS må bli mindre redd for å gjøre nye ting om de skal kunne nå ut til flere studenter.

– Da jeg satt som leder, husker jeg at vi diskuterte om vi skulle inkludere resolusjon i våre debatter, slik som på Samfundet. Dermed kan vi skille oss fra andre debattarenaer i Oslo, sier han.

Tveten har et annet velkjent trondheimsfenomen i tankene.

– Vi skal snart i gang med lang-siktig strategiplanlegging. Da skal vi diskutere om noe å la UKA er riktig vei å gå, sier han. **UD**

K FAKTA OM:

DET NORSKE STUDENTERSAMFUND

■ **DNS:** Norges eldste studentorganisasjon. Stiftet 2. oktober 1813

■ **Chateau Neuf:** Studenthuset til DNS, åpnet i 1971. Ligger øverst på Majorstuen. Opprinnelig beregnet på Studentersamfundets møteaktiviteter, men nyttes nå til konferanser, kongresser, debatter forelesninger, teater og konserter. Storsalen har plass til 1400

■ **Økonomi:** Fikk et underskudd på 800 000 for 2013. Har hatt en negativ tendens siden 2009 da de måtte gis et kriselån i millionklassen fra Studentskipnaden i Oslo og Akershus

Kilde: snl.no, universitas.no, studentersamfundet.no

BÅRD JAHNSEN
JOURNALIST

KOMMENTAR

Våkn opp!

At Chateau Neuf går nesten en million kroner i minus er tragisk, og burde fungere som en vekker for Samfundet også. Ved første øyekast kan riktignok situasjonene til Samfundet og Chateau Neuf se usammenlignbare ut. I motsetning til Chateau Neuf er Samfundet så etablert i bybildet at det er en selvfølge at man som student drar dit. I tillegg er gjengstrukturen så godt forankret at huset nesten driver seg selv. Dette betyr ikke at bare fordi Samfundet går i null i år kan man la det bli en sovepute. Samfundet i seg selv går som regel med underskudd. Det er ingen hemmelighet at det er UKA som holder Samfundet flytende.

Ting har forandret seg i Trondheim. Arrangementer som tidligere var garantert å fylle Storsalen gjør det ikke lenger. For noen tiår siden var så og si alle samfundsmøter fullsatt, nå er det nesten ingen som møter opp. Er dette negativt? Ikke nødvendigvis, men det viser bare at skal Samfundet overleve, så må det tilpasse seg at studentenes interesser endrer seg. Fra å være en plass for politikk og debatt, har Samfundet utviklet seg og er i dag først og fremst en konsertarrangør. Med en ny profil følger også konkurranse fra de andre konsertlokalene i byen, og Samfundet kan ikke leve av å booke Kaizers tre kvelder på rad lenger. Det fungerer ikke å hvile på at «kulturtilbudet i byen er ganske begrenset».

For et knapt år siden førte byggingen av Søndre Side til en gigantisk budsjettsprekk. Et nytt bygg på fengselstomta er på trap-pene, og med det følger store utgifter. Det er derfor viktig at det gjøres grep som sørger for at den vanlige driften på Samfundet er lønnsom. Med tanke på hvor mye gratis Samfundet får i form av arbeidskraft og gjennom sine medlemmer, har man alle forutsetninger for å lykkes. Det krever imidlertid at man ikke er fornøyd med å gå i null.

- Unngår pengespilldefinisjon
- Har ikke lotteriløyve
- Ulovlige gevinster

UKAs kasinospill kan være ulovlig

Studentfestivalen unngår å definere kasinoarrangement som pengespill, men har ikke lotteriløyve.

ULOVLIG LOTTERIGEVIINST: Alkoholholdig drikke.

► KASINOSPILL

TEKST: **Sara Folkestad og Maria Birkeland Olerud**
ARKIVFOTO: **Håvard Karlsen**

Kasinokonseptet Monte Carlo er en årelang tradisjon for studentfestivalen UKA. UKE-ledelsen mener at Monte Carlo-arrangementet ikke regnes som pengespill, og dermed ikke bryter loven. – Kasinospillene har ikke pengegevinster, og er dermed ikke pengespill, sier presseansvarlig Sigurd Aune Borstad for UKA. Han utdyper at gevinsten kommer i form av andre produkter. – UKA driver ikke med ulovlig pengespill. Våre gjester kjøper varer og velger å få levert varen i form av

sjetonger. Varene som kjøpes med sjetongene kan være alt fra T-skjorter, gensere og annen merchandise til mat og alkoholholdig drikke, sier Borstad. Han beskriver kasinotradisjonen. – Med Monte Carlo tilbyr vi våre gjester å spille rulett og blackjack, sier Borstad. – **Ulovlig uten løyve** Poker, rulett og blackjack, såkalte kasinospill, er lotterispill og reguleres derfor av lotteriloven. – Et lotteri defineres i loven som en virksomhet der man mot innskudd kan vinne en gevinst i et spill hvor utfallet helt eller delvis er tilfeldig, sier seniorrådgir Steinar Hatlestad ved Lotteritilsynet. Han understreker at lotterispill er ulovlig uten løyve, en tillatlse til å holde arrangementet som bevilges av Lotteritilsynet. – Det er ulovlig å arrangere lotteri

og pengespill i Norge uten tillatelse, sier Hatlestad. Presseansvarlig Borstad bekrefter at UKA ikke har vært i kontakt med myndighetene om kasionarrangementet. **Ulovlige alkoholgevinster** Hatlestad forteller lotterier bare kan holdes til inntekt for humanitære eller samfunnsnyttige formål, og det kun med tillatelse. – Alkoholholdige drikkevarer såvel som penger, er i følge lovverket ulovlige gevinster i lotterier, sier Hatlestad. Han forteller at det bare er Norsk Tipping og Norsk Rikstoto som har tillatelse til å arrangere pengespill i Norge. **UD**

sarafolk@underdusken.no
marioler@underdusken.no

K FAKTA OM:

- PENGESPILL
- Pengespill defineres som lotterier med pengegevinst
 - Pengespill er ulovlig
 - Det er bare Norsk Tipping og Norsk Rikstoto som har tillatelse til å drive pengespill i Norge

K FAKTA OM:

- LOTTERI
- Virksomhet der man mot innskudd kan vinne en gevinst i et spill der utfallet er delvis eller helt tilfeldig
 - Lotteriarrangementer krever løyve fra Lotteritilsynet
 - Alkoholholdige drikkevarer er ulovlige gevinster i lotteri
 - Lotterier tillates bare når inntektene går til humanitære eller samfunnsnyttige formål

Ny kunstarena i Midtbyen

Kunsthall Trondheim er neste trinn på byens «kulturelle lysløype».

HER BLIR DET KUNSTHALL: Ellen T. Klingenberg ser fram til at brannstasjonen skal fylles med visuell kunst.

► KULTURBYEN

TEKST: **Hannah Christin Lerfaldet**
FOTO: **Eivind Sandodden Kise**

Styreleder Ellen Tveit Klingenberg ved Kunsthall Trondheim har som målsetting at dørene til en ny kunstattraksjon skal åpnes sommeren 2016. Klingenberg har stor tro på at kunsthallen både vil øke og styrke kulturtilbudene i Trondheim. – Dette vil bli en arena for framvisning av visuell kunst, og mye samtidskunst. Kunsthallen skal supplere til andre kunstinstitusjoner vi har i byen, og skal kunne vise flere utstillinger, sier hun. **Mange kunstretninger** Nærmeste nabo til kunsthallen vil bli Trondheim Folkebibliotek, og Klingenberg synes det er en spennende tanke å innlede et samarbeid med dem. – Vi håper å få direkte adgang

til biblioteket, ved å åpne for en inngang mellom byggene. Dette vil gi en mulighet for felles aktiviteter og sambruk av arealer, mener Klingenberg. Prosjektets resultat vil bli en større og annerledes kunstarena, noe styret for Kunsthall Trondheim ønsker. – Dette vil bli en institusjon med større arealer og som jobber med både lokale og internasjonale kunstnere, sier hun. **Fleksible rammer** Ordfører Rita Ottervik mener Kunsthall Trondheim har noe annerledes å tilføre kulturbyen enn det som finnes i dag. – Fra før av har vi veldig klassiske museum med begrensede og typiske rammer. Her vil det bli rom for større installasjoner og helt andre typer produksjoner og utstillinger, sier hun. Kunsthallen vil ifølge ordføreren bli en samarbeidsarena med en mer levende og fleksibel ramme. – Dette vil bli en møteplass mellom

ulike kunstnere og kunstretninger. Dette vil være et løft for hele kulturbyen, sier Ottervik. **Byens nye attraksjon** Styreleder Klingenberg tror denne nye kunstinstitusjonen vil bidra til å gjøre byen mer attraktiv for flere grupper, deriblant studenter. – Dette kan gjøre det mer attraktivt å studere her, øke trivsel og samtidig gjøre det mer forlokkende å bo og jobbe her, sier Klingenberg. Ordfører Ottervik håper dette vil gjøre Midtbyen mer levende. – Det er viktig for meg og bystyret at kunsthallen blir liggende sentralt i bybildet og at det skal være enkelt å komme seg dit, mener Ottervik. **Totalrenovasjon** Kunsthallen skal bygges i den nåværende brannstasjonen i Kongens gate. Før innflytting skal bygget gis en total oppgradering. – Eksteriøret vil bli omtrent det samme, mens det innvendig

vil bli totalt oppgradert, forteller Klingenberg. Kunsthallen skal være i første etasje og underetasjen, mens det videre oppover skal bli kontorarealer. I deler av kunsthallen vil det bli dobbel takhøyde. – Kunsthallen vil få et annet type rom og areal som kan innby til andre typer utstillinger, sier Klingenberg. **UD** hannlerf@underdusken.no **K FAKTA OM:** KUNSTHALL TRONDHEIM

- Kunsthallen skal bygges i den nåværende brannstasjonen i Kongens gate, som eies av Sparebank1
- Arealet vil bli på 1000kvm. Dette er større enn både Kunstnernes Hus (800kvm), Kunsthall Oslo (400kvm) og Bergen Kunsthall (500kvm)

GODT PLASSERT: På Nardosenteret sitter selger 290, Odd Erling Romsdal, på sin faste salgs plass.

En sorgfri arbeidsdag

Vi ser dem, går forbi dem, hilser på dem. Kanskje kjøper vi et blad en gang i blant. De står der hver dag og trosser vær og vind. De gir ikke opp, før de har solgt sin magasinbunke.

MAGASIN

TEKST: Anette Sivertstøl
FOTO: Eivind Sandodden Kise

Klokken er ni en mandagsmorgen. På Sorgenfris kontor kommer selgerne inn døra, én etter én. Det er tid for å trekke salgs plass. På veggen henger nummererte baller i sterke farger. De små kulene representerer hver selger. Kulene blir lagt i en boks og trekkingen kan begynne. Selger nummer 290, Odd Erling Romsdal, har fått salgs plass på Nardosenteret.

– Det er ikke den plassen hvor man får solgt flest blad, men det er her de hyggelige menneskene er. Der har de litt bedre tid også, sier han.

Ulik holdning

Etter en lang periode som arbeids- og hjemløs, begynte Odd Erling å jobbe i Sorgenfri for å få råd til å leve. I nøyaktig ett år har han solgt bladet. Han jobber hver dag, og på ei god økt kan han selge opp mot 20 blad.

– Noen få ganger har jeg klart å selge 50 magasin, men da har jeg vært heldig. Å selge så mange blad som mulig er ikke det viktigste for meg. Så lenge jeg får solgt såpass mange at jeg har råd til det mest nødvendige, er jeg fornøyd, sier Romsdal.

Det lille kjøpesenteret på Nardo bærer fremdeles preg av at det er morgen. Romsdal hilser og spør de få morgentrøtte menneskene som kommer forbi om de vil kjøpe Sorgenfri. De fleste nikker og smiler

tilbake, men går rolig forbi.

– Jeg merker at det er mandag, konkluderer han.

– Det er den tregeste dagen i uka. Etter en stund kommer det en

Hver selger har vel sitt eget triks. Jeg bruker ofte å synge.

ODD ERLING ROMSDAL

dame frem til ham, og Romsdal får sitt første salg for dagen. Med ny giv fortsetter han å smile.

– Det er faktisk personer fra alle

samfunnslag som kjøper Sorgenfri. Alt fra nittiåringer til tenåringer. Trygdefolk kjøper oftest og de dresskledde kjøper minst, forteller han.

Folk i Trondheim er vanligvis positive til Sorgenfris selgere. Det hender likevel at selgerne opplever negative holdninger, stygge blikk eller fullstendig ignorering.

– Jeg har opplevd å bli flirt av, men det er ikke noe jeg bryr meg særlig om. Det er bare noe man må regne med. Jeg tenker at folk som oppfører seg slik, har sine egne problemer. Vi er i alle fall høflige og hyggelige tilbake, sier Romsdal.

Nesten konkurs

Romsdal har lenge vært uføretrygdet, blant annet på grunn av ryggplager

NARDOSENTERET: Odd Erling Romsdal passer på å ønske alle en fin dag.

og psykiske problemer. Bladsalget har vært med på å gjøre økonomien og dagene enklere.

– Selvsagt er inntekten viktig, men det viktigste for meg er å ha noe å gjøre. Det er så mye bedre å selge Sorgenfri, enn å sitte hjemme og være deppa, forteller han.

I fjor sommer stod gatemagasinet i fare for å gå konkurs, men med støtte fra Trondheim kommune og krone-rulling fra folk i byen, klarte bladet seg akkurat.

– Jeg tror folk glemmer at det er de hverdagslige salgene vi er avhengig av. Vi må selge mer om vi skal klare oss, sier Romsdal.

Han har opplevd hvor vanskelig det er å komme seg inn i arbeidsmarkedet etter å ha vært arbeidsledig i lang tid.

– Det er en enkel jobb å beholde. Det er sosialt, jeg trives godt i arbeidet og jobben gir meg en alminnelig hverdag. Sorgenfri hjelper så mange. Vi har ikke råd til å miste det, legger han til.

En fast samtalepartner

Etter hvert blir morgen til formiddag og Nardosenteret blir sakte fylt opp av mennesker.

– Det beste med å jobbe for Sorgenfri er det sosiale. Det er så koselig når folk stopper opp og snakker med deg, deler sine historier og erfaringer, forteller han.

En voksen dame, Ingrid Mortensen, kommer opp til ham. Hun kjøper ikke blad, men slår av en prat med Romsdal.

GOD STØTTE: Ingrid Mortensen er en fast samtalepartner for mange selgere.

– Jeg kjøper Sorgenfri hver måned fra den første selgeren jeg ser, men har mine faste selgere som jeg alltid snakker med. Odd Erling er en av dem. Han er en så koselig mann, sier Mortensen.

Hun mener det er viktig at alle støtter bladet, og håper at enda fler gjør det til en vane å skaffe seg gatemagasinet.

– Før Sorgenfri kom til Trondheim ble jeg frastjålet penger av narkomane. Det har ikke hendt etter at magasinet kom til byen, forteller hun.

Mortensen er entusiastisk og forteller Romsdal at selgerne gjør en fantastisk jobb.

SYNGENDE SELGER: Odd Erling Romsdal.

– Jeg liker både selgerne og bladet. Det er mye bra lesestoff. Vi får et unikt innblikk i hvordan hverdagen til disse menneskene er, legger Mortensen til.

Den syngende selger

Klokken nærmer seg halv ett, og Romsdal sitter igjen med ett magasin. Folk på Nardosenteret har vist at selv på en grå mandag, kjøper de gjerne Sorgenfri.

– Det lønner seg å være vennlig og hyggelig. Du får ikke solgt noe hvis du står pottesur, sier Romsdal.

Det oransje båndet med Romsdals selgernummer henger godt synlig. Han passer på å fortelle alle de

forbipasserende at de må ha en fin dag.

– Først og fremst skal vi være dannet og selvsagt følge våre retningslinjer. Vi skal ikke være pågående. Det er tross alt frivillig å kjøpe magasinet. Så vi er litt tilbakeholdne i forhold til andre selgere, forteller han.

Romsdal har den samme gløden som han hadde på begynnelsen av dagen. Der finnes ingen salgstriks for å få solgt flere blader, mener han. En stund etter røper han likevel et triks han har brukt, noen ganger synger han.

– Hver selger har vel sitt eget triks. Jeg bruker ofte å synge, og det fungerer godt å synge julesanger når det er jul, legger han til.

Før klokka er 13, har han fått solgt ut bunken med de åtte magasinene. Første økt er over, men Romsdal er ikke ferdig for dagen. Han ser på klokka.

– Jeg må nok stå en stund i dag, for i dag må jeg handle husholdnings-saker, sier han.

Han tar bussen tilbake til sentrum, og drar på Sorgenfris kontor for å kjøpe flere magasin. Selv om mandager er kjent for å være trege, gjør Odd Erling Romsdal seg klar for neste salgsøkt denne mandagen. **UD**

K

FAKTA OM:

SORGENFRI

- Gatemagasinet Sorgenfri kom ut første gang 16. juni 2007.
- Har siden 2009 også gitt ut julebøker.
- Blir solgt av rusmisbrukere og andre vanskeligstilte.
- Selgerne kjøper magasinet i utsalget for halv pris, og selger det videre for 100 kroner. Mellomlegget går til selger.

Den komfortable apatien

Gjør velstanden vår oss apatiske? Og hva kan nordmannen lære av Hemingway?

► VELSTAND

TEKST: Sigurd Martin Nordli Oppegaard

ILLUSTRASJON: Simen August Askeland

De siste feriene har jeg hatt stor glede av Ernest Hemingways minimalistiske og semibiografiske romaner. Fortellingene handler om vakre kvinner, alkohol og menn som reiser bort fra alt kjent for å kjempe andres kriger, fordi de mener det er det riktige å gjøre. Men hovedpersonen blir skadet og forelsket, dermed får både krigen og fortellingen ny mening.

For en som er oppvokst i det moderne Norge virker dette livet fremmed. Avstanden er stor mellom mitt livs bekymringer som å ikke få «likes» på Facebook og manglende penger til øl, og Hemingways karakterers kamp for livet, den store kjærligheten og rettferdighet.

Likevel sluker jeg ivrig bøkene. Kanskje ikke de enkle, men poetiske beskrivelsene av pene og mystiske kvinner, berusende forelskelser og drikke, ei heller ting urmannen i meg aldri har fått mulighet til, som fenger meg: fiske sinnssykt store fisk, fekte med okser og drepe facister. Kanskje blir jeg heller fanget av at fortellingene handler om noen som virkelig har noe å kjempe, leve og dø for? Noe jeg, i mitt beskyttede liv som en av verdens heldigste studenter, ikke har.

Hva gjør det med oss at vi vokser opp uten å ha bekymret oss for noe annet enn det trivielle? Blir vi apatiske og lite villige til å ofre noe for en sak større enn oss selv? Blir vi så blendet av komfort at vi ikke klarer å se våre egne og samfunnets virkelige problemer?

Blir vi, i vår relativt luksuriøse tilværelse, så redde for å miste det vi har, at vi ikke gjør det som faktisk er nødvendig? Skaper vår bekymringsløse oppvekst en generasjon av tjukke latsabber, som bare tenker på seg selv og ikke klarer å se hva som virkelig er viktig i livet? Kan den moderne nordmannen lære noe av Hemingway?

Petromania
I boken Petromania beskriver forfatter og Morgenbladetjournalist Simen Sætre en spesiell tilstand som oppstår i små land med stor rikdom.

– Jeg vil ikke kalle nordmenn apatiske og late. Men det er mange eksempler på at stor rikdom reduserer viljen og evnen til å jobbe hardt, starte nye bedrifter og finne opp nye produkter. Har man rikdom, kan man velge å jobbe mindre. Man kan også velge å la andre, for eksempel tilreisende fremmedarbeidere,

gjøre flere jobber for seg. Dette skjer i Norge i dag, sier Sætre.

Han sier dette kan skyldes vår komfortable livsstil og, et ønske om å ikke miste den.

– Når man allerede har det bra, har man færre insentiver for å forandre noe. Det er veldig behagelig å være det rikeste landet i Europa. Vi ønsker vel alle å beholde det slik, og ikke bli rammet av den samme økonomiske krisen som de andre, sier han.

Lite engasjert kultur

Mange kulturpersonligheter, som Hemingway, Pablo Picasso og George Orwell, deltok i den spansk borgerkrigen. I dag er det vanskelig å se for seg forfattere som Karl Ove Knausgård eller Jo Nesbø dra til Syria for å delta i krigen. Er kulturens politiske og sosiale engasjement på vei bort?

Det finnes mange unntak, som Åsne Seierstad, Moddi, Kråkesølv, Hans Olav Lahlum og Stein Østvik. Men sammenlignet med tidligere tider, kan det virke som de fleste kvier seg for å opptre politisk, fordi de er redde for å selge mindre eller miste tilhengere.

Redaktør Mimir Kristjánsson i Manifest Tidsskrift mener at kultureliten i dag bryr seg mindre om verden, og at mye av romankunsten er introvert. Samtidig sier han at bildet av et apatisk Norge må nyanseres.

– Det er ikke sikkert at engasjementet er borte, men det er sann at de beste forfatterne i vår tid skriver om seg selv. Hemingway skrev også om seg selv, men han var ikke introvert, sier Kristjánsson.

En annen virkelighet

Han sier at selv om det for noen kan virke som om vi er apatiske, og aldri gjør noe viktig, eksisterer det både mot og pågangsmot i dagens Norge.

– Det finnes også en annen virkelighet. Hver dag drar tusenvis av nordmenn ut på havet for å fiske og for å pumpe opp olje. Disse skjebnene inneholder også mye bra romanstoff. Vi må ikke glemme dem, sier han.

Kristjánsson trekker også frem 22. juli som et eksempel på nordmenns evne til å kjempe og vilje til å ofre seg.

– Folk løp inn i flammene i regjeringskvartalet for å redde andre og campingturister kjørte mot Utøya og skytingen for å hjelpe. I sånne situasjoner kommer karakteren fram, sier Kristjánsson.

Han sier at samtidig som vi er et sjenert folk, som for eksempel må drikke oss fulle før vi tør å snakke med den søte jenta fra lesesalen, har vi gang på gang vist oss som standhaftige og handlekraftige når det gjelder.

– Det er en dypere egenskap ved den norske folkesjela som går som en påle gjennom historien vår. Vi dro til Amerika og Island, og vi har bosatt oss i ukomfortable Finnmark, der man ikke ser solen seks måneder av året. Men et datingproblemet har vi nok hatt helt siden Snorre, sier Kristjánsson.

Videre forteller han at det er noe naturlig ved å drømme om en eldre tid, men samtidig veldig bra vi slipper å dra i krig.

Kanskje er ikke situasjonen egentlig like dyster som den kan virke for en ung mann rusa på romaner om kriger, og kjærlighet du ikke finner på verken Tinder eller i Bodegaen. Og selv om vi selvfølgelig skal være glade for at vi ikke trenger å dra i krigen, kan vi likevel lære mye av Hemingways forfatterskap. Vi skal ikke bli Robert Jordan eller Frederic Henry, men vi kan bli mer bevisste på hva som egentlig er viktig, og flinkere til å kjempe for de tingene som virkelig betyr noe. Det blir for dumt å forbanne rikdommen vår, og vi bør være veldig takknemlige og glade for de mulighetene vi har fått. Istedenfor bedøvet av komfort å flyte nedover velferdsstatens oljeelv, kan mange av oss ha godt av å åpne øynene, og finne ut hva som betyr noe. Og når vi har funnet det: tørre å føle.

UD

martoppe@underdusken.no

Opprustet kunnskapsbygg

DEN NYE HANDELSHØYSKOLEN - ARKITEKTUR

TEKST: HANNA MALENE LINDBERG malelind@underdusken.no FOTO: ANETTE MORVIK ROBBERSTAD

Det er 16 måneder siden Rema nedenfor Gløshaugen forsvant. Nå rommer tomten det nye bygget til Handelshøyskolen i Trondheim.

Når du nærmer deg høyskolen er det rektangulære flater av corten-stål som møter deg. Dette er et materiale som ruster og slik beskytter seg selv - takket være en regnfull desember er fasaden blitt nesten helt rustrød. Materialbruken har blitt kritisert; i kommentarfeltene til Adressa har det vært debatt om hvor lite det passer inn i gata, hvor lukket fasaden framstår, og hvor lite nyskapende denne bruken av corten-stål er.

Fasaden er streng, og de lange vinduene ser ut til å vinke hallo til Teknobyen rett borte i gata. Men at denne rustrøde fargen skal være forferdelig, er det vanskelig å forstå. Bygget er firkantet og ikke veldig spenstig,

men platenes variasjon i dybdeplasse-ring gir bygget et relieff og et snev av liv som gjerne mangler i nyere bygg. Bygget henvender seg i hovedsak til den mindre trafikerte Kløbuveien.

Innvendig er bygget lyst og luftig, det er gjennomgående mye glass som gjør at du ser tvers gjennom bygget. I midten av bygget finner du Vrimla, et stort areal som kan brukes til bedrifts-presentasjoner, middag og fester og som danner et atrium i bygget. I tilknytning til Vrimla ligger de viktigere funksjonene til bygget: biblioteket, kantina med en liten Akademikakrok, studieplasser og inngang til de største auditoriene. I de øvre etasjene ligger ansattes kontorer, grupperom og undervisningsrom.

Gulvet og veggene er grå. Det er lite variasjon, men så har ikke kunsten kommet opp på veggene. I de grå

gulvflisene hever det seg mørkegrå striper – dette skal hjelpe svaksynte å finne fram. Fargeinnslagene kommer i hovedsak gjennom møbleringen, som er i blå og grønne toner, men også trappe-sjaktene lyser opp. Disse er kledd med blå og grønne fliser for å gjøre bevegelsesårene gjenkjennelige, og trappene her er neongrønne.

Bygget virker greit nok, kanskje litt sterilt. Men det er ofte slik med nye bygg – de må tas i bruk før det vises om det har sjel, om det fungerer. Først når det fylles med studenter vil vi se om bevegelseslinjene fungerer i praksis. Noe som er mer problematisk er luftkvaliteten. Vinduene kan ikke åpnes, og da vi var på omvisning var ikke ventilasjonsanlegget ferdig innkjørt, noe som førte til varierende luftkvalitet. Dette går seg forhåpentligvis til. Hvis ikke kan det, med beroligende farger

og lite luft, bli vanskelig å henge med i tyngre timer.

Jeg kan heller ikke annet enn å undre meg over hvordan lyden blir i bygget med 12 00 studenter i et så stort åpent rom som Vrimla er. Arkitektene har utvilsomt jobbet godt med lyd i andre rom – i biblioteket som grenser til Elgesetergate hører man så vidt suset av biler og busser som kjører forbi. Om de har klart å begrense gjenklang i Vrimla og omkringliggende områder er ikke lett å si før det blir fylt med studenter. Studieplassene som ikke er grupperom eller inne på biblioteket ligger i åpen tilknytning til Vrimla eller inngangspartiet. Dette kan være løsningen for de som får panikk av stille lesesaler. Men det kan fort bli for mye lyd i slike store rom. Vi får håpe det blir et stimulerende skoleliv og ikke en larmende skolegård.

Molinas Mesterverk

JASON MOLINA
SONGS: OHIA

ALBUM

TEKST: AKSEL SCHREINER BRAKESTAD FOTO: SECRETLY CANADIAN

Jason Molina rakk å lage 18 album på 12 år før det i mars i fjor tok slutt. En tidligere bandkamerat beskrev ham som en mann med et komplisert forhold til flaska. Han døde alene den 16. mars i Indianapolis, og ifølge en gammel venn hadde artistens mobil bare nummeret til hans bestemor.

«Hold on Magnolia, I hear that station bell ring / You might be holding the last light I see / Before the dark finally gets a hold of me»

18 album, men la oss fokusere på ett av dem. Albumet som bærer navnet til hans siste band, men som ble utgitt av hans første, Magnolia Electric Co. Det

er ti år siden plata kom ut og i den anledning er den gjenutgitt av hans gamle plateselskap Secretly Canadian, med en ekstra LP med demoer og utelatte spor. Med Molinas død ferskt i minnet er den fryktelig aktuell. En ny skygge hviler over plata og hvert mørke hjørne får ny betydning. Det er den beste plata han lagde, der den befinner seg i skjæringspunktet mellom country og rock.

«Hold on Magnolia, I know what a true friend you've been / In my life I have had my doubts / But tonight I think I've worked it out with all of them»

De ni første albumene preges av en lo-fi produksjon av en annen verden. Det er så mange artister som vil ha intimitet i lyden, som om du delte sofa med dem. Molinas tidlige plater er preget av at han og du sitter i hver deres ende

av en tom sal. Det er mye rom og det er ikke tvetydig at han er der alene. Magnolia Electric Co. er det punktet hvor han snur fra det små til det store, med en storslått plate som viser at høy lyd ikke på noen måte er en antitese til sart musikk.

«Hold on Magnolia, I hear that lonesome whistle whine / Hold on Magnolia / I think its almost time»

Det er det siste sporet Hold On, Magnolia som virkelig setter en støkk i en. Å sitte her, ti år etter utgivelsen og kjenne at Jason Molina fra graven erklærer en slags avskjed er gripende. Det kjennes sterkt fordi en formerlig hører ekko av hans død overalt. Molina beundret de gamle country-sangerne og deres viser. Han står ikke tilbake for Merle, Hank eller Waylon på noe vis. Her er det smerte nok til alle.

Kjenn bølgan

\$HITRICH
KARAN MED VARAN - BØLGEMASKIN EP

ALBUM

TEKST: MARTIN HARALDSEN

Med undergrunnsskiva *Makka te Hoinnerpris* leverte gutta fra Bromstad en sterk og humoristisk skive om sex, sentralstimulerende dop, bol, slåsning og det harde livet i en av Trondheims fattigere bydeler. Både gruppa og skiva ble tatt svært godt i mot og de opparbeida seg en lojal og dedikert fanbase rimelig fort. Men etter den infamøse og smått legendariske opptreden på Hove-festivalen i 2009 har vi hørt lite fra Bromstad. Gutta gikk hver til sitt og hypen begynte å avta. Heldigvis har ikke \$hitrich kasta inn håndkleet helt enda, og skal vi ta ham på ordet så blir 2014 året hvor trøndersk rap igjen skal være med å sette sitt preg på norsk hiphop.

Mannen bak den svært kontroversielle cupfinalelåta «Bombefly» er i disse dager aktuell med EPen *Karan med Varan - Bølgemaskin EP*, gitt ut på

hans egne nyoppstarta plateselskap Bølgemaskin. I samarbeid med selskaps husprodusent Rudebwoay, kjent fra Sørsia Gerilja, legger \$hitrich lista for hvordan 2014 skal arte seg.

Skiva inneholder fem svært sterke spor hvor \$hitrich virkelig får vist frem hva som bor i ham, både tekstmessig og stilmessig. Han er en av landets

mest spennende rappere og har en helt egen evne til å utnytte både stemmebruk og språk til sin fordel. Den herlig nasale stemmen og hans lek med ulike teknikker toppes kun av noen av de drøyeste tekstene jeg har hørt fra en norsk artist noen gang. Vi snakker beksvart humor, dopprat, sex og vold i skjønn forening. Svært få andre rappere

ville klart å gjøre slike låter både interessante og relevante, men \$hitrich har funnet en suksessoppskrift. Spesielt låtene «Døgn går som Halvtim» og «Far min» maler et bilde av en rapper som åpenbart har opplevd mye, men som samtidig både har integriteten og selvironien på plass.

Se opp for \$hitrich i 2014. I mars slipper han soloskiva *Makka Nykinen LP*, produsert av de unge moldenserne i Kvamkollektivet, for en ny EP skal lanseres i samarbeid med den trønderske produsenten KaiHelvete. Hvis det han har levert på *Karan med Varan - Bølgemaskin EP* i noen grad er representativt for hva vi kan forvente oss, blir 2014 virkelig et år hvor trøndersk rap igjen skal sette sitt preg på norsk hiphop.

Vi snakker beksvart humor, dopprat, sex og vold i skjønn forening.

Samfundet er friskmeldt

 VÅRPROGRAMMET 2014
Samfundet
KONSERT TEKST: AMUND ROLFSEN FOTO: ØYAFESTIVALEN

I et år med UKA som arena for de mest spektakulære bookingene, stilles det langt lavere forventninger til Samfundet som arrangør for studentene. Når bransjefestivalen Trondheim Calling i tillegg legger beslag på en konserthelg, synes spillerommet faretruende begrenset. Dermed er det lett å bli positivt overrasket over det som viser seg på vårprogrammet.

Samfundet har på samme måte som UKA et visst ansvar overfor alle studenter. Både de over og de under gjennomsnittlig kulturinteresserte. Der UKA med sin potensielle slagkraft feiler, tar Samfundet rollen seriøst. Begrepet «noe for enhver smak» er utdatert. Å favne bredt er ikke det samme som å nå ut til mange. Det har tidligere resultert i identitetsløse program som gaper over for mye, rettfærdiggjort med at det skal være noe for enhver smak. Samfundet har heldigvis tatt studenten mer på alvor, og programmet er ikke lenger en ubegripelig mølje som skal

Programmet er ikke lenger en ubegripelig mølje som skal omfatte alt og alle. Det er variert.

omfatte alt og alle. Det er variert. Variasjonen kommer virkelig fram hvis en ser på helgene i månedsskifte januar/februar. Den første helga er det polske death-metal-bandet Decapitated booka i Klubben. Sammen med norske Blood Red Throne og Aspherium framstår det som en slagkraftig booking med hensyn til sjanger. Den neste helga er det en typisk kjærestekonsert med Minor Majority. Den melankolske intimiteten er death-metallens klare kontrast, og med det er variasjonen stadfestet betraktelig. Slike kontraster har kjennetegnet Samfundet

lenge. Forskjellen er at den nå virker mer gjennomtenkt, og kvalitetsmessig bedre. Videre er Kvelertak i Storsalen selve rosinen i programpølsa. Selv om et av Norges beste live-band har spilt i Trondheim ved flere anledninger de siste årene, er det særdeles riktig å ta det inn i studentvarmen. I tillegg framstår danske Efterklang i Storsalen som den beste internasjonale bookingen. Dette gir Storsalen glimt av fordums storhet. Åpningshelga 17. og 18. januar byr Samfundet på Knausfestivalen. En introduksjon til den minste konsertscenen Knaus, som en scene å regne med. Den er et utstillingsvindu for unge og lovende band og artister, og det arrangeres konserter hver fredag og lørdag. Samfundet oppretter med det en kontinuitet som formidler av ny musikk, og gir en enkel mulighet til musikalsk oppdagelse for almenheten.

Sammen med de faste postene som Ølfestival, Elektrosamfundet, og ikke minst *Rocky Horror Picture Show*, er Knaus med på å styrke Samfundets mangfoldige identitet. Programmet har fortsatt spor av den forutsigbarheten vi har følt på de siste årene. Dette er tydelig ved bookingen av de norske radioartistene Sivert Høyem og Maria Mena. Artistene får sitt publikum, men engasjement utover det middelmådige blir det aldri. I tillegg kan Skambankt virke som erstatteren for fanskaren av rogalandsk rock, men de stikker bare innom én kveld i løpet av våren. Dermed skal Samfundet ha ære for at de tar grep, og fornyer seg på rogalandfronten. Savnet etter god hip-hop er også svært tilstede. Onkl-P og De Fjerne Slektningen er i det magreste laget, og fungerer ikke som hip-hop-alibiet som burde være tilstede for et komplett program. Samfundet har delvis funnet tilbake til det som gjør huset verdig som kulturformidler. Variasjonen med de forskjellige lokalene, ulike arrangementer for ulike interesser, og ikke minst bedre bookinger enn på lenge gjør akkurat dette. Lettelsen over at Samfundet har snudd trenden, gjør konsertvåren til noe å glede seg over. Så får vi håpe de fyller de få hullene med gode navn utover vinteren.

Råskap, ondskap og hukommelsestap

 AMNESIA
Nini Bull Robsahm
FILM TEKST: HELENE MARIUSSEN FOTO:TAPPELUFT PICTURES

«Du drar ikke herfra din lille fitte!» skriker han. Det er brutalt og vondt. Hun ser skrekkslagen og redd ut. Han er truende og bestemt. Hun har blod i ansiktet og på klærne. *Amnesia* presenterer et forfatterpar som drar til en hytte på en øde øy for å finne arbeidsro. Katrine (Pia Tjelta) opplever raskt sin mann, Thomas (Christian Rubæk), som truende. Han tar ikke et nei for et nei og fremstår psykopatisk.

Det som skulle være en helg med arbeidsro går fra vondt til verre når Katrine plutselig står overfor en situasjon hvor hennes voldelige mann slår hodet og mister hukommelsen. Han husker ikke hvem hun er. Hva gjør hun nå? *Amnesia* starter med en småidyllisk beskrivelse av et ungt par, men utvikler seg til en dystert rett-i-trynet-film hvor

du ikke klarer å vri oppmerksomheten vekk fra lerretet. Her får publikum det meste gnidd inn i trynet. Det er vondt, men du tvinges til å se. Hyppig bruk av nærbilder gjør at seeren kommer tett inn på menneskene. Filmen fremstiller en sårbar kvinne som sier «unnskyld» mange ganger. For mange. I utgangspunktet er jeg lei av hvordan filmindustrien alltid skal

fremstille kvinner som offer. Kvinner beskrives som svake og stakkarslige sammenlignet med mannen, og mannen driver som regel fram handlingen. *Amnesia* viser også tendenser til disse normene, men det er likevel noe ved denne filmen som faller i smak hos meg. Den setter lys på problematikken rundt vold mot kvinner. Slik kan den føles realistisk og mer ekte. Filmen

Filmen er brutal og spennende, og hovedkarakteren Katrine er ikke et fjollet pikeoffer.

er dessuten brutal og spennende, og hovedkarakteren Katrine er ikke et fjollet pikeoffer, men en kvinne som prøver å finne ut hvordan hun kan forsvare seg selv. Pia Tjelta gjør en overbevisende jobb i rollen og mange vil kunne identifisere seg med rollefiguren. *Amnesia* framstår som spennende og eggende, og noen scener gjør vondt helt inn i hjertet.

sit.no

Hvem skal styre SiT?

Grip sjansen nå! Still til valg i SiT-styret. Eller foreslå det for en annen. En du har tillit til, en som er engasjert og dyktig. En som passer.

SiT er til for studentene. Derfor har studentene flertall i SiTs styre – og styrelederen. For å sikre at SiTs mange viktige velferdstilbud best mulig skal matche studentenes behov og ønsker.

Du!

Valg av studenter til SiT-styret 5. februar
Mer informasjon på **velferdstinget.no**

sit

Kulturkalenderen

14. januar - 28. januar/ Klander lukte ur

TIRSDAG 14. JANUAR

Trøndelag Teater
Klokka 19.30: Svein Tindberg gjester Hovedscenen med monologen *Abrahams Barn*. Teateret om bokens religioner spilles for religiøse så vel som siv.ing.-realister fram til 18. januar.

ONSDAG 15. JANUAR

Dokkhuset
Klokka 20.00: Zhenya Strigalev og hans Smiling Organizm får organismen din til å smile med deilig jazzmusikk.
Ila Brainnstasjon
Klokka 18.00: Den svenske forfatteren Erica Löfström som har skrevet *Sex, musikk og vold*, er å treffe på forfattermøtet.
Olavshallen
Klokka 19.30: Humoristisk forestilling om studentens største frykt. Dora Thorhallsdottirs *Det var ikke sånn det skulle bli* handler om A4-livets småbarnsmødre og parforhold.
Samfundet
Klokka 19.00: I Klubben blir spørsmål om aktiv dødshjelp, eller eutanasi, diskutert på Exenteraften.

TORSdag 16. JANUAR

Gossip
Klokka 22.00: Skolestart feiers med en egen tilbake til skolen-kveld.
Ila Brainnstasjon
Klokka 17.30: Språkkafé for alle som vil prate norsk eller drikke kaffe, eller begge deler.
Trøndelag Senter for Samtidskunst
Klokka 19.00: Utstillinga *Paradis* med kunstnerne Tore Reisch, Pernille Elida Fjoran og Vegar Moen, åpner på TSSK. Besøk herligheten bestående av skulptur, installasjon, tekst og foto før 23. februar.

FREDAG 17. JANUAR

Blæst
Klokka 22.00: Sunnmøringene og anarkistene i Side Brok spiller opp til dans og festligheter og får oppvarmingshjelp av Kaptain på Skuta/Helgeland 8-bit Squad.
Brukbar
Klokka 23.00: På Brukbar og Supa kan du som vanlig forbrenne kalorier inn i de sene nattetimer. Bra Tv og En herre med bart styrer musikken.
Ila Brainnstasjon
Klokka 20.30: Postblueskollektivt

FOTO: FLICKR/RADIOAGUER: Side Brok

har invitert Lsd Tv for å få «selv de mest retarderte, og rytmisk tilbakestående hipsterne til å danse.»
Samfundet
Klokka 22.00: Samfundet sparker i gang året med todagers rockefestival på Knaus! Knausfestivalen byr på band som Old Nick's Houseband, Frk. Fryd, Iffy Orbit og The Dogs.

LØRDAG 18. JANUAR

Avant Garden
Klokka 20.00: Teaterhuset holder åpningsfest med smakebiter fra vårens program.
Brukbar
Klokka 23.00: Bli med i klubben til klubbkonseptet Snapncrackle eller dans til Free Winonas platesnurring.
Ila Brainnstasjon
Klokka 14.00: Hver lørdag er det underholdning for barn, foreldre og de som vil finne barnet i seg.

SØNDAG 19. JANUAR

Bakklandets Allsidige Selskap
Klokka 12.00: Allsidige Solvor Leistad holder utstilling med naturtema fram til 16. februar.

MANDAG 20. JANUAR

Kafé 3B
Klokka 20.00: Nina og Stines Blåmandagsduo framfører for første gang sin eksperimentelle indie-jazz med et funky snev av retrosoul.

TIRSDAG 21. JANUAR

Dokkhuset
Klokka 20.00: Gitarmagikerne Knut Reiersrud og Andreas Aase klimprer kvelden inn.

ONSDAG 22. JANUAR

Ila Brainnstasjon
Klokka 20.00: Stand up Trondheim stiller sin mikrofon til fri disposisjon for mer eller mindre morsomme mennesker.
Vitenskapsmuseet
Klokka 20.00: Sosiologiforedrag om klaseskillet røyking skaper i Norge og resten av Europa.
Vår frue kirke
Klokka 18.00: Kryptisk omvisning i kirkas krypt.

TORSdag 23. JANUAR

Brukbar
Klokka 21.00: Føzz-gruppa Pekka Volt har slippkonsert for sin nye singel.
Rock Heaven
Klokka 20.00: Stand Up Trondheim stiller sin mikrofon til fri disposisjon for mer eller mindre morsomme mennesker.

FREDAG 24. JANUAR

Avant Garden
Klokka 19.00: The expressions of the emotions av Ivar Furre Aam er teater om følelser, og hvordan disse inngår i vårt økonomiske kretsløp.
Ila Brainnstasjon
Klokka 20.00: Vær tøff i pysjamas når Trond Høili spiller Delillos for deg som lengter til neste sommer.
Samfundet
Klokka 22.00: I Klubben gir polske Decapitated, Blood Red Throne og Aspherium deg en hard aften.

LØRDAG 25. JANUAR

Brukbar
Klokka 23.00: De pelskledde bergen-serne i The Glue får det til å krible i

27.

FOTO: INGOLF ZEINER PETERSEN: Sund FHS

dansefoten.
Samfundet
Klokka 22.00: Major Parkinson rocker Klubben i forbindelse med sitt tredje album, med Father of a Thousand Kids som oppvarmere.
Trondheim Folkebibliotek
Klokka 11.00: Biblioteket feirer inngangen til hestens år med vrinskende, kinesisk kulturdag bestående av foredrag, konserter og kalligrafi.
Trondheim Kunstmuseum
Klokka 12.00: Museet har montert opp nye utstillinger til deg. Regissøren Derek Jarman viser sine svarte bilder, albaneren Adrian Paci stiller ut videokunst og angolaneren Alida Rodrigues viser kollasjer om kjønn og andre menneskelige tilstander.

SØNDAG 26. JANUAR

Ila Brainnstasjon
Klokka 14.00: Lytt av deg bakrusen med behagelig søndagsjazz.

LES MER OM KULTURLIVET I TRONDHEIM PÅ [BARTEGUIDEN](#). LAST NED I DAG!

Olavshallen
Klokka 15.00: Trondheim Katedralskole, Heimdal og Charlottenlund VGS feirer seg selv og grunnloven med forestillinga *Et stykke grunnlov*.
MANDAG 27. JANUAR
Dokkhuset
Klokka 20.00: Lytt til lyden av framtida! Jazzlinja på Sund folkehøgskole svinger innom Dokkhuset.

TIRSDAG 28. JANUAR
Ta atter en gang med deg et rykende, ferskt nummer av Under Dusken fra avisstativet på ditt studiested!

Latterstart

Kjenner du at studiestarten ble i hardeste laget? Da burde du ta deg en tur til Trondheim Open Mic for å trimme de viktigste musklene – lattermusklene.

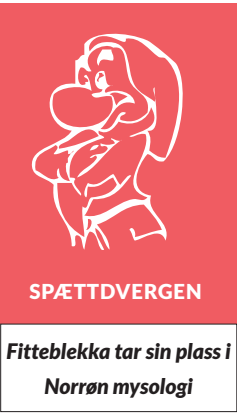
MORSOM: Leder Alan Drop for Trondheim Stand up.

► HUMOR
TEKST: Hanna Malene Lindberg
ARKIVFOTO: Lars Erlend Leanger

En god latter forlenger livet. Og hvis du hadde en frontalkollisjon med verden etter juleferien, er dette arrangementet for deg. Trondheim Open Mic er gratis, og arrangeres av Trondheim Stand up. Leder Alan Drop sier at de har noe for alle med over femti forskjellige komikere knyttet til seg. Årets første Open Mic blir arrangert på Ila Brainnstasjon 22. januar, og kvelden etter går det samme programmet nok en gang på Rock Heaven. Med samme forestilling på to forskjellige steder får komikerne testa ut materialet på forskjellige typer

publikum, mener Drop. Hver underholder har scenetid på fem til åtte minutter, og du vil få se alt fra etablerte stemmer, til de som benytter fritiden sin til å få deg til å le. De fleste er fra byen, og Drop vektlegger at mange prøver nye ting nettopp her: Om du vil bli overraska er dette stedet for deg. Og om en opptreden ikke faller helt i smak kommer det jo snart en ny. Du kan også prøve deg selv, men da må du registrere deg i god tid ved å sende elektronisk post til post@standuptrondheim.no. Nå i januar er alle sceneplassene opptatt, så du må vente til neste gang. Så sett en fot framfor den andre, kom, se og le. Kanskje er det du som står på scenen i februar? **UD**
malelind@underdusken.no

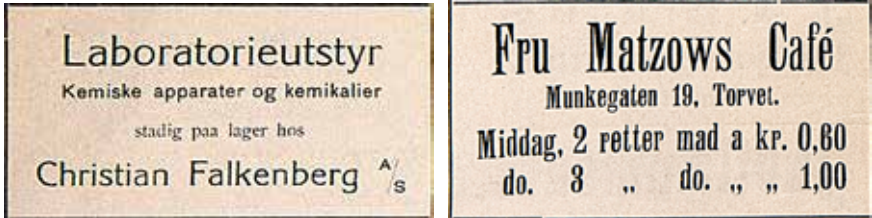

Spætttposten

HUNDREÅRINGEN SOM IKKE HOPPET GJENNOM VINDUET, MEN KRITISERTE SAMFUNDET, UKA OG MANNSKORET PIRUM: **SPÆT** (FRÅ GRESK SPÆT, «OL-KONGEN BJØRN-EINAR»)

Sponset gjennom
100, hunder aar av
våre gode sammar-
beidspartnere:

“Spit til folket”
(STEAVEN SPITBERG 2006)

SPITPOSTEN REGISTRERER

.... at
... at godt nytt år
... at Gud bevare meg, NSA leser alt
... at verre enn eksdama
... at zionist nuclear AmeriKKKa imperialist
swine improvised manure bomb anti-obama
meth jihad Klubbstyret
... at berga av Jesus
... at ligger oss til topps
... at for så vidt intet valg når man er så kort
... at vårslipp incoming
... at nei, vent, det var bønnegryta fra igår
... at nyttårsforsetter
... at begynt med lavkarbo
... at byttet ut sukker med crack, gått ned 10 kilo
... at slutta med MYSpace
... at begynt å studere
... at bare det ikke utarter seg til vane
... at begynt å lure på hvorfor vegetarianere
er kjøtthuer
... at begynt å lure på hva i all verden Erna
Solberg røyker
... at i alle fall ikke crack (jamf. nyttårsforsettet)
... at begynt å lure på om verden kanskje går
feil vei, når Syria brenner og spitgeneralen
poster bilder av seg selv på r/gonewild
... at pangene var bedre før i tiden
... at puttet dem i kårbolig og lot dem dø en
sakte, stillegående død
...at fitteblekka goes Persian
...at fitteblekka fyller tomrom i hjertet
...at det er greit å tegne komunister stygge
med vilje.
...at det 100 år med fitte a gitt!
... at ikke trykk den casinosaken a....
.....ikke være kjipe aaaa....
.....åååå, kjipinger.....
.....kkkkjjjjjjiiiiippppppeeeeee.....
...at ingenting.
...at GULL GULL GULL HOHOHOHOHO
...at Østerikere er bæst i tæst, Spætt og
Lydværk anbefaler
...at verk i fingern? Lag et grønnsåpebad og ha
fingern i 15 min om dagen.
... at særemne, for menn med hår på bryst!
...at master du liksom...

Fortellingen om da Pirum gjorde ærlig arbeid

– Nesten like bra som Olav Duun, uttaler spitgeneral Møkkerbakken.

tekst: Katten Castro
Castroersexy@fitteblekka.no
JULA-VARER-HELT-TIL-PÅSKE

Ila - Det var en mørk desemberkveld på Ila da Fitteblekkas utbrente fotograf skulle til å skrelle potetene til morgendagens Under Dusken julebord at julemirakelet skjedde, fortalte Dag Herrem engasjert til en forsamling gatebarn på Buran.

Mens snøen lavet lett ned på Ila-fortauet som har sett så mangt, hørtes det sang, ikke fin sang, men likevel sang. Den kom nærmere og nærmere, og Fitteblekkas utbrente fotograf øynet håp. *Kan det endelig være uke-koret Pirum som endelig har forstått hirar-kiet på Samfundet?* tenkte fitteblekkefotografen stille, men ga fort opp håpet og gikk tilbake til å skrelle potetene. *Det er jo faen meg det eneste fotografer duger til*, sukket han til seg selv.

– Men fau, som det låt, hørtes sangen nærmere enn noen gang før, og fitteblekkefotografen gikk ut for å se hvem det kunne være. Overraskelsen var gedigen, for de største gleder kommer i små innpakninger, fortalte Dag Herrem videre og gestikulerte vilt nede ved skrittet sitt, slik bare en advokat med spesialisering i selskapsrett kunne gjøre.

Gatebarna på Buran begynte forskrekket å gråte.
Det var Uke-«koret» Pirum som sto utenfor og lurte på hva de kunne hjelpe med fore den store festen. De bar med seg gull, myrra, Dahls og akevitt og delte gledelig med alle.

– «Alle skal få» er slagordet til Pirum, forteller Dag Herrem engasjert mens han begynner å kneppe opp skjorten.
Fitteblekkefotografen følte dette var den beste julegaven noen sinne og inviterte pirumitene inn på potetkrelle-dugnad.
– «Litt sild hadde gjort seg nå» sa den ene av dem og dro frem litt sild fra bukselummene sine.

Det visste seg at fitteblekkefotografen kun hadde to potetskrellere og to ostehøvler, men pirumittene, oppfinnsomme som de er, skrelte gledelig med sine øl-korker og mannegrafsende klør. Og slik, mine venner, var det fotografen mistet sin dyd, og Pirum oppdaget gleden ved samfunnsnyttig arbeid.

WHAT DOES THE FAX SAY?

COMIC SANS
SM

Jakten på kjærleiken.

Jeg søker noen til å dele fjøsens plikter --- og sorger. Kvinne i sin beste alder som liker ei god flasche øl og et bedre mål graut, med lange samtaler inn i de sene stunder. Utover min sjelesøken driver jeg med lyd, generative Dirichlet-latentallokasjonsmodeller og traktor. Er du min odelsgut? [Opplys bill.mrk. MJØLKEKVOTE til resepsjonistene i Edgar]

KARRIEREMESSE 2014

TRONDHEIM 27. JANUAR KL 17.00-21.00 ► RICA NIDELVEN HOTELL

► **KARRIERE** ► **UTVIKLING** ► **NETTVERK** ► **LIVSGLEDE** ►

Bli kjend med spennande næringsliv og offentlege arbeidsgjevarar frå Sogn og Fjordane.

- Møt bedrifter som søker trainee*
- Over 25 stands
- Motivasjonsforedrag og underhaldning
- Tapas og god drikke
- Etterfest og releasekonsert på Familien

For program og påmelding sjå **framtidfylket.no**.

* BLI FRAMTIDSFYLKET TRAINEE

VI HAR 16 LEDIGE TRAINEESTILLINGAR

Finn stillingane og søk via **framtidfylket.no**

framtidfylket

Karriere i Sogn og Fjordane

framtidfylket.no

Rasmus Mo

Linda Gyri

Laila B Band

SØKNADSFRIST
24. MARS 2014
OPPSTART AUGUST 2014

RETURADRESSE

Under Dusken
Singsakerbakken 2E
7030 Trondheim

